SAMORA FORUM

NR.3 / HØST 2026 / kr 75,-

OSLO mela 25 år

Arts and culture should be accessible for everyone

- SJELA TIL MELA HELE VEIEN
- A CHANCE ENCOUNTER
- MELA ER MIN KULTUR

Mari Linløkken

Khalid Salimi

Hafsa Maqbul

Mari Ann Berg

Ajay Chhabra

Tonje Finvold Lacher

Anis Ahmed

Elyas Mohammed

Martin Bjørnersen

Nasrullah Qureshi

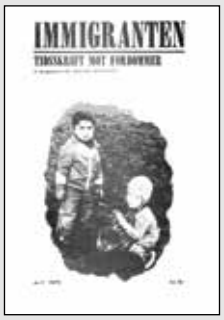

Ninthu Paramalingam

Inger Aguilar

Anne Gerd Grimsby Haarr

Arne Berg

Vi puster fortsatt...

IMMIGRANTEN

Samora Forum, eller Immigranten som bladet het i 1979. Faksimile fra første utgaven.

I dag heter bladet Samora Forum. Faksimile av dette nummeret.

Den første utgaven av bladet du holder i hendene kom ut som første publikasjon mot rasismen i Norge i 1979.

Vi skal kjempe for at Samora Forum skal fortsette å puste og komme ut med nye spennende numre.

SAMORA: SAMMEN MOT RASISME

SAMORA FORUM
NR. 3 / 2026
48. årgang

Samora Forum
Mariboes gate 8, 0183 Oslo
www.samora.no
samora@samora.no
Org nr: 979 505 531

Redaktør
Mari K. Linløkken

Ansvarlig redaktør
Khalid Salimi

Redaksjonssekretær
Hafsa Maqbul

Redaksjonsråd
Endre Dalen
Mohamed Abdi
Turid Heiberg
Inger Aguilar
S. Ananthakrishnan
Ashley Shiri

Design:
Macrell Web & Design
Ingvild Langeland

Abonnement (Pris per år):
kr 200 for enkeltpersoner
kr 250 for institusjoner
Bankkonto: 5005.06.28245
ISSN 0801 - 6992

Trykk
Alfa Trykk

Skribentene er selv ansvarlige for innholdet i Samora Forums artikler. Samora Forum arbeider etter Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk.

Den som mener å ha blitt urettmessig omtalt, kan henvende seg til redaksjonen eller Pressens Faglige Utvalg. PFU er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund som behandler presseetiske spørsmål.

Telefon: 22 40 50 40
e-post: pfu@presse.no

Samora Forum er en partipolitisk uavhengig, livssynsnøytral og økonomisk frittstående stiftelse.

Fagpressen

PRESSENS FAGLIGE UTVALG

INNHOLD

4 LEDER
Kultur – livets bærebjelke

6 VI ER MELA!
De frivillige er sjela i Mela

10 KAMPEN MOT RASISME MÅ OGSÅ FØRES GJENNOM KULTUREN
Khalid Salimi – om å møte rasisme med kunnskap, fellesskap og egne stemmer

13 BOLLYWOODFEST GRATULERER MELA
Nasrullah Qureshi, daglig leder og styreleder i Bollywoodfest, gratulerer Mela med 25-årsjubileet.

14 MELA – ET MØTE MELLOM JEVNBYRDIGE
En hilsen fra Arne Berg i Jungeltelegrafen

16 BARNAS MELA
En del av fellesskapet på Rådhusplassen

18 KAOSPILOT MED FISKESTANG
Festivalsjef Ashley Shiri om mye musikk, litt kaos og mest kontinuitet.

22 MELA ER MIN KULTUR
Melas mangeårige sikkerhetsansvarlige Elyas Mohammed svarer på spørsmålet: «Hva er din kultur?»

23 DUFTER AV VERDEN
Matbodene samler smaker, dufter og retter fra ulike deler av verden.

24 AUD DIGERNES HAR HOLDT ORDEN PÅ MELA I OVER 20 ÅR
Mari K. Linløkken intervjuer Aud Digernes, administrativ leder for Mela.

26 A CHANCE ENCOUNTER A LIFELONG FRIENDSHIP
Et møte mellom Ajay Chhabra og Khalid Salimi i London i 2000 ble starten på en varig forbindelse.

28 25 ÅR MED MELA: FRA VATERLAND TIL RÅDHUSPLASSEN
En kavalkade gjennom 25 år med artister, møter og øyeblikk fra Melas historie

60 FRIGJØRINGSBEVEGELSER
Dansegulvet har alltid vært et «mela», ikke minst for dem som ikke har hatt andre trygge rom å være seg selv i.

62 MELAS ATMOSFÆRE
Elefantene, lastebilen og kulissene som har gitt Mela sitt særegne visuelle uttrykk.

64 PÅ MELA ER JEG DOBBELT HJEMME
Inger Aguilar i samtale med Khanh Bui om festivalkaos, problemløsning og følelsen av å være «hjemme-hjemme» på Mela.

66 NÅR MELA FORVANDLER RÅDHUSPLASSEN
Om hvordan Rådhusplassen fylles med musikk, mat, mennesker og møteplasser under festivalen.

68 MELA KLASSISK
Rytmer, melodier og meditasjon med tabla, sitar og qawwali

70 MELAHUSET:
Rom for utprøving og fellesskap

72 OSLO MELA 2026: ET PROGRAM I BEVEGELSE:
Årets Melafestival balanserer mellom populære navn, smalere artister og musikalske juveler

Foto: Lars Gratå

Kultur som bærebjelke

Det er ikke lenge siden, og det kan forresten fortsatt forekomme, at unge jenter og gutter, med for eksempel pakistansk eller somalisk bakgrunn, rullet opp bilvinduene om de ville høre på sin egen musikk i bilen, uten å bli ropt «din jævla pakkis» etter. For femogtjue år siden, da vi startet Melafestivalen, tenkte vi på disse ungdommene, og drømte om en tid da de skulle slippe å høre slike tilrop.

Mela skulle være for allsang i alle farger. Ikke bare det, men med Mela tenkte vi på barna med foreldre som syntes at andres døtre kunne lære seg å synge, men ikke deres egne, så vel som på dem hvis foreldre gjerne ville at også deres barn skulle lære seg å synge og opptre. Artist ble imidlertid ikke sett på som «bra karriere». Likevel manglet det ikke på ungdom som ville opptre – som rappere, dansere og sangere – innen flere sjangre. En gang kontaktet jeg Trond Viggo Torgersen, og hans velkjente sang «Tenke sjæl» ga navn til et eget prosjekt, med barn fra Hallagerbakken skole som korister for Trond Viggo på en konsert på festivalen. De fikk til og med synge for Nelson Mandela, da han kom til byen for å besøke Nobels fredssenter.

«Vi kan slå fast at Mela har gitt unge artister en egen arena, der de har fått synge og opptre for et stort publikum for første gang. Det var én av grunntankene ved Mela – en av flere. Jeg synes vi har lykkes.»

Den første Melafestivalen var i 2001, men det begynte lenge før det. Da jeg ble nestleder i Norsk Kulturråd i 1996, ble jeg portrettintervjuet i Dagbladet, under tittelen «kulturlivet må speile mangfoldet». Diskusjoner innenfor Kulturrådet, som da ble ledet av Jon Bing, var avgjørende. Rådet foreslo opprettelsen av en institusjon som bedre ville ivareta representasjon av minoriteter. Stiftelsen Horisont (senere endret til Mela) ble opprettet i 1997, som et resultat av dette.

Mange personer og prosesser har vært viktige i utviklingen av Mela. At Kulturrådet sendte Halvor Voldstad og meg på ekskursjon i 1997, for å sondere hvordan å opprette gjensidig samarbeid mellom kulturinstitusjoner i Pakistan og Norge, og deretter sendte en større delegasjon først til Pakistan og deretter til England, der BBC arrangerte Mela i Birmingham, var viktige trekk.

Ashley Shiri og Aud Digernes, som nå er ledelsen av Mela, har vært med på å bygge og bære fram Mela fra tidlig av. De hundrevis av frivillige som hvert år har stilt opp, noen på samtlige, hadde vi aldri klart oss uten. Fra de store artistene, til de små, fra de internasjonalt kjente til de lokale, alle er like verdifulle for Melas helhet. Alle må takkes. Denne utgaven av Samora Forum, som du nå holder i hendene, forteller noen av historiene, og hyller alle som har bidratt. Som Melasjef fra 2001 til 2024 vil jeg også si takk, tusen takk til alle som har gjort dette eventyret mulig – også til myndigheter, i Norge og i andre land, for støtte gjennom alle år.

KHALID SALIMI, GRUNNLEGGER OSLO MELA

«Mela for meg er glede og samhold»

VI ER MELA!

Musikk, mat og aktiviteter. Melafestivalen på Rådhusplassen byr på mange opplevelser for publikum. Alt som skjer i de magiske dagene i august, krever tid å få på plass. Store oppgaver og nøye planlegging gjøres gjennom hele året av arrangementskontoret og Melas ledelse.

INGER AGUILAR

Men når det nærmer seg festivaltid kribler det i magen til alle som skal iføre seg årets festivalskjorte og henge ID-kortet rundt halsen. De som skal være festivalens ansikt utad eller være de usynlige hjelperne som gir artister og publikum en god opplevelse. Elektrikerne, sjåførene, fotografene, lydfolka, vaktholdet, de som tørker av bordene, deler ut program, gir mat til frivillige, holder orden i køer, tømmer søppel, ønsker artister velkommen og alt det andre som er nødvendig festivalarbeid. Heltene som gjør festivalen mulig, uansett vær og problemstillinger.

Selv har jeg i alle år hatt ansvar for det som først het Iqrateltet, senere Info Bazar, og til slutt for infoboden på festivalplassen. Iqra/Bazar-teltet har gitt rom for andre aktører som har noe å formidle til publikum, i tillegg til Melas infotorg. Det har vært en egen liten Melaklode i et stort mangfoldig Melaunivers. Og sånn er det for alle som gjennom 25 år har bidratt inn i festivalen; ditt lille ansvarsområde er din festivalverden de dagene det pågår. Frivillige kommer tilbake år etter år. Programmet og fargene på festivaltrøya endres, men i bunn ligger fellesskapet, opplevelsen av å være en del av noe større. Gleden av å stå sammen om å gjennomføre noe som er viktig for så mange.

Å se publikums glede og forventning over at favorittartisten skal på scenen, møte folk som kommer hvert år fordi Mela er Mela, eller fortelle de som er på festivalen for første gang hva Mela er, og at ja, det er helt gratis – det er min lykkelige verden fra mitt lille ståsted bak infodisken.

«Det er de frivillige som er heltene som gjør festivalen mulig, uansett vær og problemstillinger!»

Hvordan ser andre Melafestivalen fra sitt ståsted? Jeg har spurt noen av Melas mange frivillige hva Mela betyr for dem, og hva deres beste Mela-minne er.

Og for å svare på mitt eget spørsmål, hva er mitt beste Mela-minne? Jeg kan si Manu Chaos første konsert da folk sto tett i tett i alle sidegater – vi snakker om et av festivalens virkelige høydepunkter. Det beste er likevel å ha opplevd alle de unge talentene som har stått på Melascenen, og som har fortsatt med å klatre opp på stadig flere scener.

Foto: Julia Marie Naglestad

Arman Surizehi

Komiker og skuespiller med karrierestart på Mela

Hva betyr Mela for deg?
Mela betyr utrolig mye for meg, både som artist og som person. Som 12–13 åring fikk jeg stå på Melascenen for første gang og opptre som danser. Jeg fikk 500 kroner for fem minutter på scenen, det fikk meg til å innse at det faktisk var mulig å gjøre det jeg elsket. Opplevelsen ga mersmak og ble starten på en reise som senere tok meg videre til skuespill og humor. Mela har også vært et sted hvor jeg har jobbet frivillig, fått venner, skapt minner og vært en del av et fellesskap. Som voksen har jeg kommet tilbake som konferansier, og på mange måter føler jeg at Mela har vært en del av livet mitt hele veien. Faren min har også opptrådt på festivalen gjennom årene, så Mela er en del av historien min.

Hvorfor er Melafestivalen viktig?
For meg er Mela den viktigste festivalen i Oslo, og kanskje i hele Norge. Det er en festival som er åpen og tilgjengelig for alle, hvor mangfold ikke bare snakkes om, men faktisk vises på scenen og ute blant publikum. Her får nye talenter muligheter, unge mennesker får erfaring, og publikum får oppleve artister og kulturuttrykk fra hele verden. For mange med minoritetsbakgrunn er Mela også et sted hvor man kjenner seg representert og inkludert. Festivalen gir den neste generasjonen de samme mulighetene som jeg selv fikk, enten det er som frivillig, artist eller publikummer. Jeg klarer egentlig ikke å se for meg Oslo uten Mela.

Hva er ditt beste Mela-minne?
Beste Mela-minne er fra den gangen jeg sto på scenen og danset Michael Jackson. Det var jo starten på alt.

Hina Zaidi

Skuespiller. Mela: Konferansier siden 2016

Hva betyr Melafestivalen for deg?
Mela er Oslo på sitt beste. Tilgjengelig, samlende og inviterende. Du kan komme som den du er. Henge med venner. Ta med familie. Oppdage nye artister. Smake på mat du ikke visste fantes. Som kunstner elsker jeg at Mela gir plass til stemmer, historie og uttrykk fra hele verden, lokale talenter og internasjonale perler på samme scene.

Hvorfor er Melafestivalen viktig?
I en tid hvor mange fokuserer på det som skiller oss, minner Mela oss om alt vi har til felles. Vi er verdensborgere. Vi er naboer. Vi er mennesker. Det er der håpet ligger.

Jeg elsker at Mela er gratis, alkoholfri og satser mye på barn og unge. Mela bygger fellesskap gjennom å møte mennesker. Det er sånne arenaer vi trenger! Jeg er utrolig glad for å være en del av Mela gjennom så mange år.

Foto: Privat

Hva er ditt beste Mela-minne?
Som konferansier ser jeg det som de færreste får se. Fra scenen ser jeg folkehavet som dirrer av spenning mens de venter på en artist. Tusenvis av øyne som titter smilende og forventningsfulle mot meg. Det er en utsikt jeg aldri blir lei av!

Foto: Mari K. Linløkken

Eli-Anne Tuntland

Frivillig i Iqrateltet/Info Bazar og i infoboden

Hva betyr Melafestivalen for deg?
Jeg har vært frivillig infomedarbeider på Mela i mange år og det er alltid sommerens høydepunkt! Som frivillig har jeg lært mye, hørt på masse musikk og spist mye god mat.

Hvorfor er Melafestivalen viktig?
Melafestivalen er viktig som møtepunkt mellom ulike kulturuttrykk og mellom mennesker som bidrar til å gjøre de ulike diasporenes musikk og kultur kjent.

Hva er ditt beste Mela-minne?
De flotte åpningskonsertene i Rådhussalen. Manu Chao og Dubioza Kolektiv. For ikke å glemme Salsa, Bollywoodmusikerne og Capoeira på festival-plassen mellom konsertene. Og selvsagt publikum og alle hyggelige folk jeg har truffet i infoboden. Men jeg vil også nevne maten backstage! Frivillige, artister og andre som jobber på Mela spiser i samme telt og serveres samme mat, det skaper opplevelser, samhold og viser at festivalledelsen setter pris på oss alle sammen.

Alt er gode minner.

Bilal Benmalek

Garantitekniker på trikkene i Oslo.
Mela: Superfrivillig og artistvert

Hva betyr Melafestivalen for deg?
Mela for meg er glede og samhold. Sommeren uten Mela er ikke det samme, spør du meg!

Hvorfor er Melafestivalen viktig?
På Melafestivalen er alle velkomne. Uansett hvilken bakgrunn du har, hvor gammel du er eller hvor du bor i byen. Barnefamilier, ungdommer og besteforeldre står foran scenen og hører på samme artister. Det er ikke så mange andre steder man kan oppleve det!

Her finnes noe for alle, enten det er musikk, mat eller andre aktiviteter.

Hva er ditt beste Mela-minne?
Det var da Arif Lohar kom til Oslo. Jeg var veldig ung, og det var første gang jeg fikk høre pakistansk musikk live. Helt fantastisk!

Foto: Privat

Foto: Privat

Khansa Ali

Leder for MiRA-senteret, årlig stand på Melafestivalen

Hva betyr Melafestivalen for deg?

Mela er uten tvil et av årets store høydepunkter for meg. Jeg ser frem til festivalen hvert eneste år, nesten på samme måte som jeg gleder meg til 17. mai og andre merkedager. For meg markerer Mela overgangen fra sommer til høst, en tid der vi går inn i mørkere dager, men også tar med oss ny energi, inspirasjon og gode opplevelser videre.

Hvorfor er Melafestivalen viktig?

I den tiden vi lever i, med økende fremmarsj av høyrepopulisme og autoritære strømninger, er Melafestivalen viktigere enn noen gang. Den er et sted der mennesker med ulik bakgrunn møtes gjennom musikk, mat, kunst og kultur. I en tid hvor samfunnet i større grad preges av et «oss og dem»-tankesett, representerer Mela det motsatte. Mela er en arena som bygger fellesskap, nysgjerrighet og gjensidig respekt. Hvert år går vi derfra med nye inntrykk, ny kunnskap og en sterk følelse av tilhørighet. Festivalen minner meg om hvor mye vi kan lære av hverandre, og hvor verdifullt det er å ha en møteplass som feirer mangfold og bringer mennesker sammen.

Hva er ditt beste Mela-minne?

Jeg har så utrolig mange gode Mela-minner. Første gang jeg hørte Manu Chao spille på Mela og konserten med Rahat Fateh Ali Khan, var helt spesielle opplevelser. Men hvis jeg må trekke frem ett minne, må det være minnemarkeringen etter 22. juli. Det gjorde et sterkt inntrykk å se hvordan Melafestivalen på svært kort tid klarte å omstille seg fra festival til en verdig og samlende minnemarkering.

Foto: Ellen Anne Alvin / Mela

Foto: Muhammad Iqbal / Mela

Foto: Mari K. Linløkken

Kampen mot rasisme må også føres gjennom kulturen

Siden 70-tallet har Khalid Salimi vært med på å forme det antirasistiske Norge. For ham har kampen aldri bare handlet om politikk, men om å bygge kultur, institusjoner og fellesskap som kan stå imot rasisme.

NINTHU PARAMALINGAM

I nesten fem tiår har Khalid vært en viktig skikkelse i norsk antirasistisk arbeid. Fra Fremmedarbeiderforeningen, Foreign Students' Association, Immigranten-kollektivet og Antirasistisk Senter, til etableringen av Mela og dagens rolle som redaktør i Samora Forum, har han vært opptatt av én ting: Kampen mot rasisme handler ikke bare om politikk, men også om kultur.

Nå, i en tid der Samora Forum kjemper for sin framtid, mener han behovet for uavhengige minoritetsstemmer er større enn noen gang.

– Da jeg kom til Norge i 1976, var rasismen allerede her, sier Khalid.

Han peker på at rasismen ikke oppsto med innvandringen fra Asia, Afrika og Latin-Amerika. Den hadde lenge vært rettet mot samer, kvener, tatere og jøder. Men utover 1970-tallet fikk den en ny retning.

– Da begynte en stadig sterkere motstand mot innvandrere og innvandring. Den utviklingen så vi ikke bare i Norge, men over hele Europa.

Et svar på økende rasisme

For Khalid ble svaret å organisere seg. Han var sentral i Immigranten-kollektivet som startet opp i 1979, ikke som et partipolitisk prosjekt, men som en plattform for mennesker med tydelig standpunkt mot rasisme, der innvandreres stemme var toneangivende.

– Vi var verken høyre eller venstre. Vi ønsket å bygge en plattform hvor innvandrere kunne fortelle sine egne historier.

Prosjektet utviklet seg etter hvert til tidsskriftet Immigranten, som senere ble Samora Forum. Deretter fulgte Radio Immigranten og etableringen av Antirasistisk Senter i 1984, med Khalid som leder.

Khalid Salimi i samtale med Linton Kwesi Johnson under Melafestivalen i 2011. Foto: Lars Gartå / Mela

– De var forskjellige svar på det samme problemet: hvordan møte økende rasisme med kunnskap, fellesskap og egne stemmer.

Da kultur ble slagmarken

Etter hvert så vi at motstanden mot mennesker med innvandrerbakgrunn ikke bare var rettet mot økonomien eller arbeidskraften som innvandring brakte med seg, men i økende grad mot kulturen.

Kulturene våre ble gjort til problemet. Vi så at hvis kulturen blir brukt som argument mot mennesker, må kulturen også bli en del av svaret.

– I arbeidet i Immigrantenkollektivet fra 1978, Tidsskriftet Immigranten og Aksjonsgruppa fra 1979, Radio Immigranten fra 1982 (seinere Tellus Radio), Antirasistisk Senter fra 1984, folkebevegelsen SOS rasisme fra 1986, Melafestivalen fra 2001 og Melahuset fra 2016 – i alle disse sammenhengene har kultur og motstand vært sentrale elementer.

Kong Harald på Melabesøk sammen med Melas grunnlegger Khalid Salimi og Oslos ordfører Per Ditlev-Simonsen i 2005. Foto: Sami / Mela

Som nestleder i Norsk Kulturråd fra 1996, så han mangelen på representasjon og minoriteters deltakelse i kulturlivet, og arbeidet derfor for at kunst og kultur utenfor den europeiske kanonen skulle få større plass. Han bidro blant annet til at en egen støtteordning til ikke-europeiske kulturuttrykk ble innført.

Fra antirasisme til Mela

Radio Immigranten ble et viktig laboratorium for idéene som senere skulle bli Mela. Programmet Music and Awareness kombinerte musikk med samtaler om politikk, identitet og rasisme. Radioens Cliff Moustache drev programmet, ofte var også Khalid i studio.

– Awareness – bevissthet - kom gjennom musikken vi spilte, men også gjennom samtalene vi hadde. Gjennom musikk klarte vi å dele antirasisme på flere språk og gjennom et mangfold av stemmer. Radioen var en kanal. Ved siden av radioprogrammene, var kultur og særlig musikk fra andre kontinenter også en naturlig del av alle arrangementer i regi av Immigrantenkollektivet og Antirasistisk Senter.

Da jeg ble nestleder i Kulturrådet, ble jeg bevisst på å bruke denne posisjonen til å bidra til å utvide det norske kulturbegrep. Jeg stusset over mye. Tenk bare på at da Nationaltheatret feiret sitt 100-årsjubileum, var det bare en håndfull mennesker som ikke var hvite, jeg var en av dem. En sterkere, formell kontakt mellom Norsk Kulturråd og British Arts Council ble etablert.

«Jeg har et mantra i livet: Arts and culture should be accessible for everyone.»

Kontakten med England åpnet mange andre forbindelser, blant annet til BBC og deres arrangement, Birmingham Mela, og til London Mela.

Slik kom inspirasjonen fra de britiske mela-festivalene til Norge, men Khalid ønsket å utvikle konseptet videre. Mela skulle ikke være en festival for én diaspora, men speile hele det flerkulturelle Norge.

– Allerede i 2002 hadde vi daglige diskusjoner om at dette måtte være mer enn norsk-pakistansk. India og Sri Lanka kom tidlig inn. Deretter Somalia. Så fortsatte vi å utvide.

For Khalid var mangfold aldri et mål i seg selv.

– Mangfold i seg selv er ikke hovedpoenget. Mangfold skal bidra til å bygge et likeverdig samfunn.

Festivalen utfordret også forestillingen om hvem kultur var til for. Da myndighetene ønsket en billettfestival, sto Khalid på sitt.

– Kultur må være tilgjengelig for så mange som mulig. Men det tok tid før vi fikk overbevist kulturmyndighetene om at adgangen til festivalen skulle være gratis.

Han ønsket at festivalen skulle være et sted hvor alle kunne delta, uavhengig av økonomi: «Arts and culture should be available to everyone!»

– Mange kommer fra samfunn hvor kultur er fellesskapets eiendom. Vi ville ikke at penger skulle være en barriere.

Kampen om plass

Mela møtte også motstand. Blant annet var det skepsis til at festivalen skulle få bruke Rådhusplassen.

– Det er hovedstadens viktigste plass. Byens storstue. Nettopp derfor ville vi være der.

Samtidig handlet utfordringene om langt mer enn logistikk. Festivalen måtte overbevise ambassader, kulturmyndigheter og internasjonale samarbeidspartnere om betydningen av at kunstnere og artister fra det globale sør også opptrer her.

Han trekker fram et eksempel som fortsatt gjør inntrykk.

Den legendariske pakistanske folkesangeren Reshma ble bedt om å synge foran ansatte på den norske ambassaden, for å bevise at hun faktisk var artist, og dermed kunne få visum til Norge.

– Det sier noe om holdningene vi møtte.

Mer enn en festival

– Mela var aldri bare en festival, tre dager i året er ikke nok.

Ambisjonen var å bygge en varig kulturinstitusjon. Denne ambisjonen var grunnlaget for visjonen om Melahuset og en organisasjon med ansatte som kunne arbeide året rundt.

Khalid Salimi under åpningen av Melafestivalen i 2015.
Foto: Francesco Revertti / Mela

– Mitt mål var at dette skulle bli en institusjon som kunne overleve og bli noe varig. Ikke bare arrangere en festival.

I dag mener Khalid at Melahuset viser hvorfor dette var viktig.

– Under demonstrasjonene for Palestina har Melahuset blitt brukt som samlingssted og base for organisering. Mange små solidaritetsorganisasjoner har i Melahuset en mulighet til å styrke sin utadrettede virksomhet. De mange kulturarrangementene drevet av aktører med minoritetsbakgrunn ville kanskje ikke blitt virkelighet uten denne arenaen. Da ser vi hvorfor slike institusjoner er nødvendige.

«Gjennom Samora kan vi være til stede i den daglige kulturdebatten så vel som rasisme-debatten.»

Han mener sterke fellesskap ikke kan skapes av staten alene.

– Når et «community» ser at en institusjon jobber for dem, oppstår det et eierskap. Folk blir med på reisen.

Tilbake til Samora

Etter mer enn tjue år som sjef for festival, hus og stiftelse, gikk Salimi av som leder i 2024, men fortsetter engasjementet som redaktør for Samora Forum.

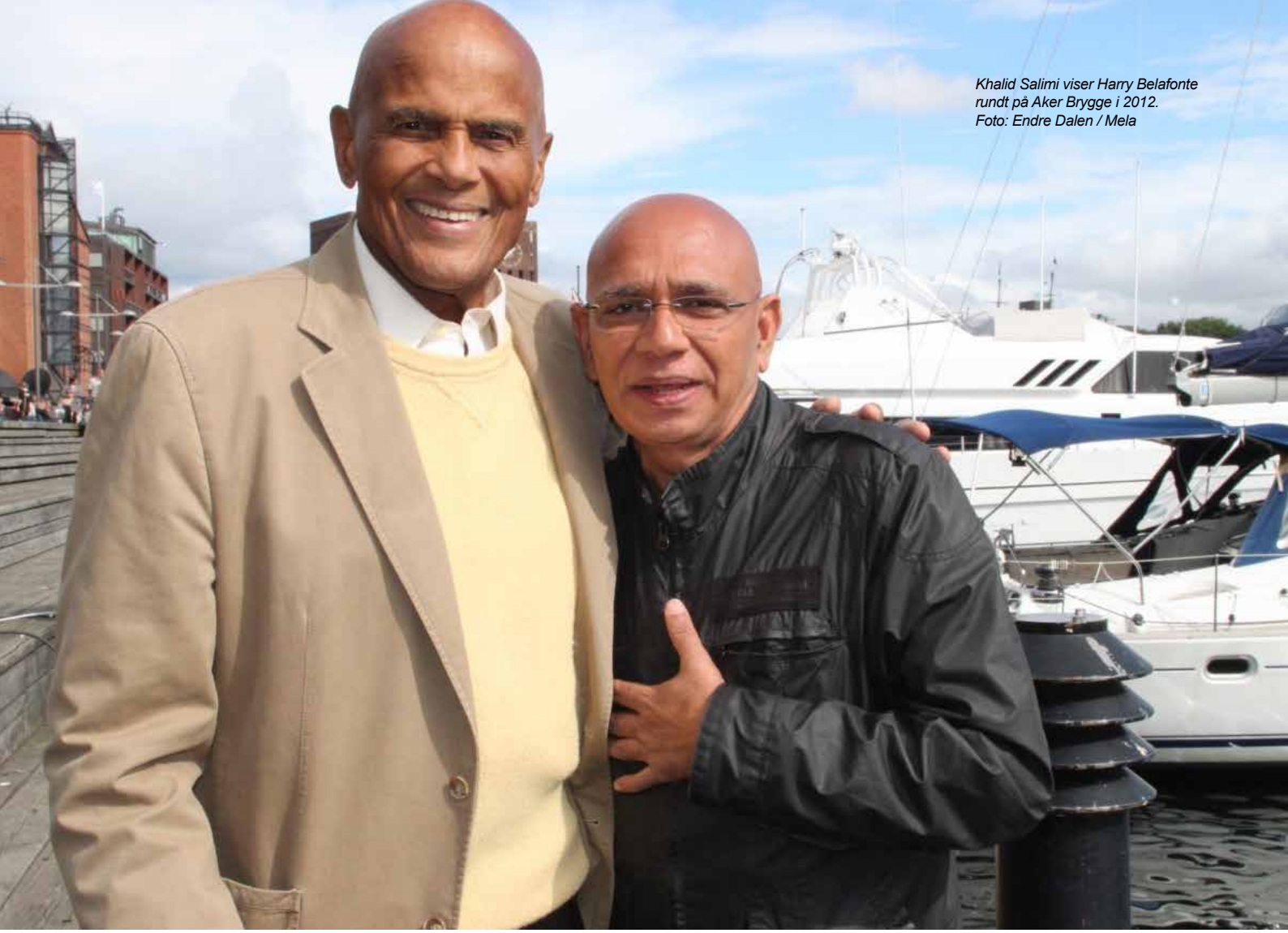
– Gjennom Samora kan vi være til stede i den daglige kulturdebatten så vel som rasisme-debatten. Vi kan løfte fram nye stemmer, nye perspektiver og følge med på hvordan samfunnet endrer seg.

Samtidig står tidsskriftet i en krevende situasjon, etter å ha mista sin faste statlige støtte.
For Khalid handler Samora Forum om langt mer enn en publikasjon.

– Vi må kjempe for at Samora Forum fortsatt skal eksistere. Hvis slike stemmer forsvinner, mister vi en viktig plattform for antirasistisk engasjement og en viktig del av den norske offentligheten.

Etter et langt liv i antirasistisk arbeid er drivkraften den samme.

– Kampen mot rasisme er ikke noe som blir ferdig. Den må føres hele tiden. Og kulturen vil alltid være en del av den.

Khalid Salimi viser Harry Belafonte rundt på Aker Brygge i 2012. Foto: Endre Dalen / Mela

Gratulerer med 25 år!

Mela betyr mye for meg. Jeg har jobbet med kultur alle mine år i Norge, aller først i Radio Immigranten, så som skuespiller på norsk TV, og film i Norge og utlandet. Vi i Radio Immigranten var mye sammen med Antirasistisk Senter og Samora magasin.

Mela er blitt meget godt mottatt av både norske og innvandrerfamilier, gjerne med barna sine, alle har satt stor pris på å besøke Mela. Vi ga også ungdom og barn et sted hvor de kan utvikle sin kultur videre i det norske samfunnet. Mela kan være stolt av å ha gitt Karpe Diem sin første sceneerfaring. Og stor takk til alle som har bidratt så mye, og skapt så mange gode minner, i alle de 25 årene – og ikke minst, gratulerer!

Nasrullah Qureshi

Daglig leder og styreleder for filmfestivalen Bollywoodfest i Oslo

Store og små samlet på festivalplassen.
Foto: Arne Berg

Mela – et møte mellom jevnbyrdige

Siden jubileet til Melafestivalen kommer rett etter fotball-VM, må jeg nesten starte med Dubioza Kolektiv. Deres sang «I Am from Bosnia - Take Me to America» ble jo alles favorittlåt fra VM i sommer, selv om den på ingen måte var offisiell VM-låt. Den var opprinnelig fra deres album «Wild Wild East» fra 2011 under originaltittelen «America» og inneholder den fantastiske punchlinen «I can no longer wait, take me to United States/Take me to Golden Gate, I will assimilate!»

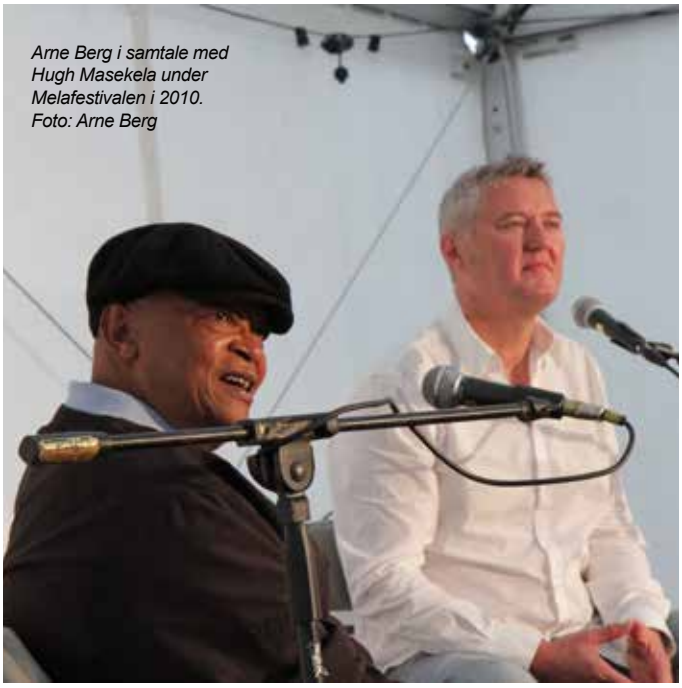
ARNE BERG *Mangeårig programleder i Jungeltelegrafen i NRK P2*

Dette var hva titusener av bosniere sang i sentrum av Sarajevo da Bosnia-Herzegovina vant over Italia og kvalifiserte seg til VM i fotball. Nå har sangen over 40 millioner avspillinger på Spotify.

Sangen, som opprinnelig var en satirisk sang om bosniere som forlater Balkan for å skape seg et bedre liv i USA, og våkner opp til forståelsen av at gresset faktisk ikke er grønnere på den andre siden av gjerdet. Eller Atlanteren.

I 2014 spilte Dubioza Kolektiv «America» på Rådhusplassen under Mela, da konserten deres ble introdusert av statsminister Erna Solberg, som gikk av scenen til en mekanisk stemme som messet at «it's important to smoke marijuana!», mens Dubioza entret scenen. Hun tok det med en god latter, Erna, og kudos til henne for det.

Arne Berg i samtale med Hugh Masekela under Melafestivalen i 2010. Foto: Arne Berg

Men før de gjorde det, hadde de stilt opp på direkten for Jungeltelegrafen kl. 14 på ettermiddagen, blitt intervjuet på den store scenen og spilt en uforglemmelig opplevelse for et publikum i solskinnet, et publikum som for en stor del var dansende og blide unger. Jeg elsker Dubioza Kolektiv.

Møteplassen

Jeg tror det som skilte Melafestivalen ut fra alle andre festivaler da den kom, var at det var en festival som i utgangspunktet var basert på et fellesskap, og ikke var et velment forsøk på å introdusere all verdens kultur til et norsk publikum. Festivalen var fra dag én et møtested for mennesker fra hele verden, og ikke et sted hvor et «åpent og nysgjerrig» publikum kunne komme og bli eksponert for noe eksotisk. Mela, møtestedet, hadde sitt utgangspunkt i en asiatisk tradisjon, og publikummet hadde i begynnelsen samme utgangspunkt. Det var en «community gathering», i mangel av et godt norsk ord, og har beholdt det aspektet, men har over årene utvidet og blitt det møtestedet det skal være. Nå er ikke Mela et møtested hvor premisset er at noen har eiendomsrett på stedet, og andre blir invitert inn. Jeg ser noe vakkert her - en jevnbyrdighet: Møtet er hva Mela ER, og det synes jeg er viktig.

Masekela

Av alle de intervjuene jeg gjorde på Melafestivalen gjennom årene, er det nesten ingen som kan måle seg med å få sette meg ned med Hugh Masekela i 2010. Den sørafrikanske trompetmesteren, aktivisten og humanisten hadde latt seg overtale til å bli intervjuet foran et publikum i et av de store teltene på Rådhusplassen, og var seg selv: energisk, klok, spissformulert og en makeløs gledesspreder.
En passasje fra den samtalen sitter klistret i hukommelsen. Vi hadde snakket en god stund, og Hugh Masekela bød på seg selv, lo og tøyset, mens publikum satt som tente lys og fulgte med. Da begynte det plutselig å regne, og det kan man jo høre ekstra godt inne i et telt, så Hugh Masekela vendte ansiktet opp mot teltduken over seg og sa:
– In South Africa we say that when it rains, the angels are crying!
Jeg kunne jo ikke være noe dårligere:
– In Norway, we say that when it rains, the farmers are happy!
– We used to say that too, when we owned land!

Gratulerer med dagen, Mela, jeg er trygg på at dere fortsatt kommer til å være møtestedet jeg kommer til å vende tilbake til hvert år, sammen med mange, mange andre.

Arne Berg på scenen med Dubioza Kolektiv under Melafestivalen i 2014. Foto: Arne Berg

BARNAS MELA

Det første møtet med kunst og kultur kan forme et barn for resten av livet. Ikke alle barn får like muligheter til å oppleve dette. Teater, konserter, dans og musikkundervisning koster ofte mye, og mange steder er det lange ventelister. Derfor er gratis møteplasser som Mela viktige, særlig for familier som ellers ikke har råd til slike kulturtilbud.

HAFSA MAQBUL

Barna viser danseglede på scenen. Foto: Ellen Anne Alvin / Mela

Gjennom MelaFantasi har Melafestivalen gitt barn og familier en egen arena på Rådhusplassen, med teater, musikk, dans, fortellerkunst, sirkus og kreative aktiviteter fra ulike deler av verden. Her har barna ikke bare fulgt med foreldrene på festival. De har fått være et eget publikum.

På MelaFantasi får barna utforske, skape og delta aktivt. Det gir mestringsfølelse og kan vekke interesser som følger dem videre.

Kultur fra tidlig alder

Barn lærer gjennom det de ser, hører og opplever. Møtet med ulike kunstuttrykk skaper nysgjerrighet og gir flere måter å forstå verden på. Barna oppdager at mennesker uttrykker seg forskjellig gjennom musikk, dans, historier og bilder, samtidig som de kjenner igjen gleden ved å le, bevege seg og skape noe sammen.

For et barn kan møtet med vietnamesisk vanndukketeater åpne en helt ny verden. Dukkene, bevegelsene og fortellingen kan gi lyst til å lære mer om Vietnam og menneskene som bor der. Kanskje kan opplevelsen også skape et ønske om å reise dit en dag.

En festival for hele familien

MelaFantasi gjør festivalen tilgjengelig for barn, foreldre og besteforeldre. De kan tilbringe en hel dag på Rådhusplassen og finne opplevelser som passer for ulike aldre. Noen ser en forestilling sammen, mens andre deltar på verksted. Barna kan male, danse, prøve instrumenter eller lære å sjonglere, mens de voksne følger med, hjelper til eller selv blir med.

Barneprogrammet gjør at familien kan oppleve festivalen sammen. Barna får sitt eget innhold, samtidig som de er en del av fellesskapet på Rådhusplassen.

Gjennom årene har blant annet Drivhuset musikkverksted, Spinn Sirkus, Barnas malevegg og ansiktsmaling gitt barna mulighet til å skape selv. Indian Rhythms, salsa for barn, Mini Afrika og Family Reggae Disco har invitert dem inn i musikken gjennom dans, lek og bevegelse.

Tilgang for alle

Familiene trenger ikke kjøpe billetter eller velge bort aktiviteter fordi det blir for dyrt. De kan komme innom for én opplevelse eller bli hele dagen. For noen barn blir dette starten på en interesse som følger dem videre. For andre kan det bli et festivalminne de tar med seg lenge.

MelaFantasi handler derfor om mer enn underholdning. Det handler om å gi alle barn tilgang til kunst og kultur, uavhengig av familiens økonomi og forutsetninger.

«Barneprogrammet gjør at familien kan oppleve festivalen sammen. Barna får sitt eget innhold, samtidig som de er en del av fellesskapet på Rådhusplassen.»

Familier samlet til opplevelser i det fargerike barneteltet. Foto: Tomas Johannesen / Mela

Gøy med ansiktsmaling og kunst i MelaFantasi. Foto: Pål Rygh / Mela

KAOSPILOT MED FISKESTANG

I år er Melafestivalen 25 år gammel. Den nye Mela-lederen Ashley Shiri mener at han tilfører mye musikk, litt kaos og mest kontinuitet.

ANNE GERD GRIMSBY HAARR

Med Mela fra fødselen

Ashley Shiri har vært med i teamet rundt Melafestivalen helt siden starten, og kjenner hele prosjektet ut og inn. Da Khalid Salimi i 2024 bestemte seg for å trappe ned, tok Ashley Shiri først over som festivalsjef og er nå daglig leder for hele Mela-stiftelsen. På spørsmål om hva som er hans nye tittel, nøler han og svarer «leder».

– Jeg liker ikke ordet «direktør», det høres ut som om vi er et stort konsern. Jeg er sjef for festivalen og daglig leder for Mela.

Melastiftelsen og Melahuset har til sammen syv ansatte, som hvert år jobber for å lage Norges største festival for multikultur på Rådhusplassen i Oslo og også drifter helårsaktiviteter på Melahuset. Uansett hva som har vært arrangert under navnet Mela, har Ashley vært der. Han har booket artister, organisert, forhandlet og fikset. Dette har utgjort store deler av hans voksne liv.

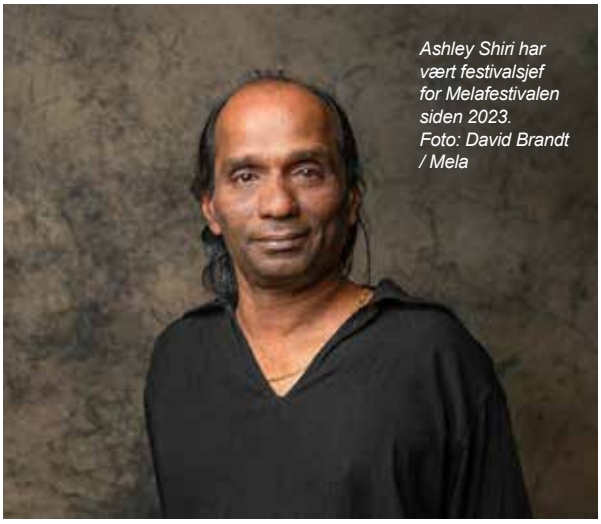
– På den tiden vi begynte med dette, så mange nordmenn på kultur fra det globale sør som enten eksotisk eller primitivt. Det hadde vært noen tilbud her og der hvor man kunne høre pakistansk musikk eller rap fra Chile, men ingenting som var så samlende. Det engasjerer meg fortsatt den dag i dag.

Utvekslingsstudenten som aldri vendte tilbake

Eventyret startet da han kom til Norge som utvekslingsstudent midt på 80-tallet. Han studerte handel og kontor, og skulle bare være i det lille landet i et år. Så måtte han ha frivillig praksis, og havnet på Antirasistisk Senter. Der engasjerte han seg i Tellus Radio, med et vibrerende miljø som på den tiden formidlet musikk som ennå ikke var vanlig å høre i det norske samfunnet.

– Jeg har ikke hatt noen stor plan med det jeg gjør, jeg har tatt de mulighetene som har kommet.

Melafestivalens opprinnelseshistorie er lang og like mangfoldig som dets uttrykk. Men kanskje hadde den ikke eksistert hvis ikke Ashley hadde vært på

Ashley Shiri har vært festivalsjef for Melafestivalen siden 2023. Foto: David Brandt / Mela

kurs i London også deriblant med BBC i London, der han så en plakat for «Birmingham Mela». På den tiden var Khalid Salimi nestleder i Norsk Kulturråd, leder for Antirasistisk Senter og ansvarlig redaktør for Samora. Tellus Radio var Antirasistisk Senters nærradio og holdt til i samme lokaler.

– Jeg løp opp til Khalid og sa at vi måtte ha en slik festival i Norge også. Kulturrådet hadde besluttet å støtte kulturutveksling med Pakistan, og en gruppe, deriblant Khalid Salimi, var på studietur dit, og senere på befaring på Mela i Birmingham, og ballen begynte å rulle.

Shiri tilskriver Salimi mye av æren for at Melafestivalen til slutt ble en realitet.

– Han var en av de første jeg møtte da jeg kom til landet. Jeg så opp til han, ikke bare for kunnskapen hans, men fordi han var sta og fikk til det meste han bestemte seg for. Jeg tror at det er på grunn av den staheten at Mela fortsatt eksisterer, på grunn av den motoren han har hatt. Mange ville bare gitt opp.

Musikk og forretninger

Som mangeårig produsent for festivalen er det Ashley som har hatt ansvar for artistbookingen. Musikken har vært rundt Shiri i hele hans liv.

Ashley Shiri og Khalid Salimi utveksler ideer. Foto: Sanish Saseendran / Mela

– I India er det helt annerledes enn her i Norge – det er musikk og lyd overalt hele tiden, det er festivaler for alt mulig. Jeg har aldri vært spesielt opptatt av bare én musikksjanger, men åpen for alt mulig.

Med bakgrunn fra en forretningsfamilie i India har han fått med seg noen forhandlingsevner som har vært nyttige i arbeidet.

– Jeg ser på det som at jeg kaster ut fiskesnøret i en sjø og prøver å hale inn fangsten. Jeg liker å prute og forhandle, det har kommet godt med når vi har skullet få inn store artister. Vi forhandler ikke med de som er mindre og up and coming da, det skal sies.

«Etter 25 år er Melafestivalen mer populær enn noensinne.»

Større enn noensinne

Etter 25 år er Melafestivalen mer populær enn noensinne. Festivalen er gratis, og det er vanskelig å måle antall publikummere som er innom Rådhusplassen i løpet av dagene de varer. Sist det ble gjort et forsøk var anslaget rundt 80 000.

– Det som var ganske overraskende med den målingen, var at man så at det kom mange mennesker fra Vestkanten også. Vi trodde det stort sett var folk fra Groruddalen og Oslo Sør, men det stemmer ikke. I tillegg kommer det folk fra indisk og pakistansk diaspora som er bosatt andre steder i landet, og til og med i Sverige og Danmark, fordi de ikke har tilsvarende festivaler der.

Noen av verdens største artister har stått på scenen i sommerkveldene på Rådhusplassen. Men kanskje er det publikum som har utgjort de sterkeste minnene for Shiri.

– Det var stort da Manu Chao spilte, han hadde jeg fulgt siden han var ung og kalte seg Mano Negra. Jeg har alltid hatt stor sans for Angélique Kidjo, hun er en tøff dame som sprer så mye glede. Miriam Makeba er... vel, Miriam Makeba. Det aller beste er likevel å gå opp på scenen og se hele plassen full av publikum. Selv om det kan være mye motstand, gir det bare en så stor glede. Da føler jeg at jeg kan jobbe med dette i 25 år til.

– Jeg tror noe av suksessen til Mela handler om at vi har klart å mainstreame kultur fra det globale sør. Og at folk blir presentert for hverandres kultur, om de har bakgrunn fra Pakistan eller et afrikansk land, det er ikke bare nordmenn som blir presentert for ny utenlandsk kultur. Det er mye mer enn et integreringsprosjekt.

Et slående program

Årets festival er som vanlig stjernespekket og variert. Når han får spørsmål om hva han gleder seg mest til, begynner Ashley å ramse opp nesten hele programmet.

– Det er veldig mye jeg gleder meg til, men av artister er det blant andre Rasha Nahas og ikke minst Freshlyground! De har jeg prøvd å få tak i lenge. Fra Colombia kommer Systema Solar, som overraskende mange nordmenn har et forhold til. Også La Dame Blanche fra Cuba, som er datteren av Jesús «Aguaje» Ramos i Buena Vista Social Club. På klubbkvelden på Kafé Hærverk kommer Pili Pili Girls fra Tanzania, fire jenter som akkurat spilte på Roskilde og lager kjempekul stemning. Klubbkveldene er viktige for å nå ulike typer publikum.

Artistene er både unge og gamle, skeive og streite. At festivalen klarer å sikre et reelt mangfold av medvirkende, mener han selv har kommet helt naturlig.

– Jeg har ikke tenkt at jeg skal kvotere inn den og den gruppen, men bare gått etter kvalitet og vært åpen på veien.

Melafestivalen er mer enn musikk. Det er også blant annet mat, kunst, teater og barneprogram.

– Kunstneren Sarah Kazmi skal lage en utstilling om mat og migrasjon. ADA med Haddy Jammeh har et prosjekt om klesdrakter, hvor hun skal lage en egen Mela-drakt. Vi skal også ha et prosjekt om forsøpling i havet, hvor barnefamilier skal hente gjenstander opp fra fjorden. Og mye mer.

Festivalens fremtid

Tankene om Melas fremtid er at festivalen og prosjektet kan fortsette å være en positiv motkraft i en urolig tid.

– Jeg ønsker at vi skal skape den roen som folk trenger i sine dagligliv, som et alternativ til krig og konflikt. At vi skaper en plattform for å samle folk.

Den nye Mela-lederen mener selv at han tilfører kontinuitet til prosjektet, etter mange års erfaring. Samtidig vil han gjerne ekspandere.

– Vi har nå invitert forskjellige personer fra de ulike feltene vi jobber med, til å si sin mening om hvordan vi kan sikre et fellesskap i tiden som kommer, uten å bli utdaterte. Og hvem vet, kanskje vi utvider fra Rådhusplassen og hele veien rundt Akershus festning til Bjørvika?

På spørsmål om hva som er hans gode og dårlige kvaliteter som leder, drar han litt på det.

– Det er vanskelig å snakke om sine beste sider, men jeg tror at jeg lar folk gjøre mye som de vil. Gir dem stor frihet, prøver å gi spillerom. Jeg har tillit til mine medarbeidere.

Når det gjelder hans dårlige sider, ler han litt før han tar sats.

– Det er kanskje ikke det verste, men det kan være litt kaotisk og ustrukturert. Jeg er ikke en perfekt person. Det går alltid litt sånn... (kjører slalåm med hendene). Sånn er hele Mela. Men vi lander bra. Det blir alltid en god avslutning.

Ashley Shiri holder smilet oppe, selv midt i festivalkaoset. Foto: Karoline Leon Nordby / Mela

Abonner på SAMORA FORUM

Samora Forum er en uavhengig, antirasistisk arena for temaer som migrasjon, minoriteter, kunstuttrykk og kulturpolitikk.

Abonnér nå!
e-post til
samora@samora.no
www.samora.no

Ett års abonnement
(3 utgaver):
- kr 200,- for privatpersoner
- kr 250,- for institusjoner
- Inkludert frakt

Mela er min kultur

ELYAS MOHAMMED *Sikkerhetsansvarlig på Mela*

Gjennom oppveksten min ble jeg stadig utfordret på «min kultur». «Hva er din kultur?» «Hva er dine tradisjoner?» Like mange ganger som spørsmålene har blitt stilt, har jeg lurt på hva det riktige svaret bør være.

Kultur og tradisjoner sitter i ryggmargen, er endogene rytmer som setter standarden for menneskets verdier og visjoner. Men likevel er svaret like mangfoldig som vi er antall mennesker på kloden.

I voksen alder er det fremdeles vanskelig for meg å gi et dekkende svar på hva kultur og tradisjoner betyr for meg. Men det jeg med sikkerhet og med hånden på hjertet kan si, er at Melafestivalen og fellesskapet som står bak Mela, er for meg den ledestjernen som har introdusert idealer og nye verdier, og som har kultivert og formet meg til en mer ydmyk og forståelsesfull person.

Som sikkerhetsansvarlig fra 2002 frem til og med 2025, har jeg dette å si:

Hver person i en av Melas matboder eller aktivitetstelt, hvert ansikt i crewet, blant frivillige og ledelse; hver person som jeg har møtt og som har tatt imot min mening og tålt min motstand. TAKK for deres tålmodighet og visdom, og for at dere har formet meg til den jeg er blitt i dag. Som sikkerhetsansvarlig har jeg oppført meg riktig og uriktig, men alltid med fellesskapets trygghet i ryggen.

Nå vet jeg svaret: Kultur for meg er det som oppsto i fellesskap med dere.

«TAKK for deres tålmodighet og visdom, og for at dere har formet meg til den jeg er blitt i dag.»

Kulturminister Trine Skei Grande og Melas sikkerhetsansvarlige Elyas Mohammed på festivalområdet i 2019. Foto: Unni Hjellnes / Mela

Mela – vår ledestjerne

Jeg har lært at vi har en medfødt evne til å oppfatte taktslag, som både fascinerer og hjelper oss til å strekke oss etter nye standarder som utvider vår horisont. Jeg tror Mela kan være en ledestjerne for dyrking av våre idoler, men også fungere som øyeåpner for å forstå mer og nå nye høyder i eget liv.

Mela har levert langt over evne, budsjett og forventninger. Teamet Mela forstår kanskje ikke selv betydningen av Melas verdi. For generasjoner har Mela ivaretatt, formet, påvirket og bekreftet at kunst og kultur ikke er bundet til en nasjon, ett sted eller en bestemt person, og at den heller ikke kan temmes eller begrenses. Mela har levert, leverer og fortsetter med å føre idealer og kunst til en plattform der nye ledestjerner kan ta form. Hvem vet det bedre enn oss, vi som vokste opp her i landet uten forbilder å se opp til eller å identifisere oss med.

Jeg er takknemlig for at jeg har fått være en bitteliten del av Mela – vår alles ledestjerne.

Dufter av verden

Matbodene er et trekkplaster i seg selv. Enten du vil ha forfriskende kulfi eller mangolassi, eller middag med korma eller nudler i kokos og chili, bodene byr på det du trenger. Mari Ann Berg holder i tømmene og sørger ved hjelp av Mattilsynet både for at maten er varm, og for at den er trygg å spise.

MARI ANN BERG

«Det er ikke lett å drifte bodene på en festival, vi må prøve å hjelpe dem slik at de får det til,» sa en kontrollør fra Mattilsynet en gang. De første årene var det ikke lett. Alle bodene måtte ha med kanner med vann til renhold og håndvask og strømmen var ustabil.

Nadeem var alltid en god støttespiller. Han gikk sammen med meg på de første rundene, og ga meg «backing» og selvtillit. Også Elyas vekter ble en trygg venn. Han stengte konsekvent boder om brannsikringsreglene, eller reglene for stengetid om kvelden, ikke ble fulgt.

I starten ble drifterne overrasket over dama med stråhatt som så selvfølgelig brydde seg om alt mulig. Khalid synes det var flott at mange trodde jeg var selveste Mattilsynet. Når stråhatten ble synlig i folkehavet mellom bodene, oppstod det alltid frenetisk rydding bak benker og i lageret.

Forarbeidet med eierne av matbodene ble stadig mer profesjonalisert gjennom Ashi og Sarim. De sørget for vann til alle og at strømmen var god nok. Kravene til eierne ble strengere. Det har gjort oppgavene mine adskillig lettere. Nå dreier det seg mest om oppfølging, heldigvis.

Maten tilberedes og serveres fra bodene på festivalplassen. Foto: Ellen Anne Alvin / Mela

Kø ved en av matbodene på Rådhusplassen. Foto: Lars Gartå / Mela

Aud Digernes til høyre. Foto: Francesco Revertti / Mela

AUD DIGERNES har holdt orden på Mela i over 20 år

Aud Digernes er 56 år, født i Japan og oppvokst i Drammen. Hun er administrativ leder for Mela – leddet mellom festivalsjefen og de mange som hyres inn i festivalperioden, og mye annet.

MARI K. LINLØKKEN

Da hun kom inn i Mela våren 2003, var det usikkert om det i det hele tatt var mulig å arrangere festival det året. Det endte med at festivalen ble utsatt til året etter. 2004 ble Auds første sesong i festivalstaben. Siden har hun holdt orden på mye i både Stiftelsen Mela og Melafestivalen.

– Sånn sett fikk jeg ett og et halvt år på å forberede meg. Den store overraskelsen var hvor stort det var. Det var kaotisk, vi jobbet døgnet rundt, og jeg var så sliten at jeg sa til Frode, regnskapsføreren: «Dette tror jeg ikke at jeg orker.» Da tok Frode med seg Aud opp på siden av scenen, med utsikt over plassen. På scenen opptrådte et kjent pakistansk ensemble. Foran scenen så Aud et folkehav av glade, dansende og hoppende mennesker.

– Dette – gleden vi skaper hos publikum – er drivkraften som gjør at du holder ut, sier Aud. Siden har hun holdt ut.

Hva husker du som de store utfordringene?

– Da festivalen vokste enormt i årene etter 2003–2004, med stadig flere publikummere, var vi ikke klare for årets publikum, men forberedt på fjorårets. Det tok tid å komme à jour med ting som for eksempel søppelhåndtering. Økonomien var liten, og folk stilte opp på korte engasjementer og som frivillige. Det var tøft fram til festivalen fikk knutepunktstatus i 2008, og det ble større økonomisk forutsigbarhet. Etter at ordningen forsvant, har vi likevel fortsatt hatt forutsigbarhet, blant annet gjennom støtte fra Oslo kommune og Kulturrådet.

I tillegg til øyeblikket da du oppdaget gleden festivalen skaper – er det noe annet som står igjen som en spesielt god opplevelse?

– Det som er moro, er å se utviklingen og hvordan mangfoldet i musikkuniverset utvider seg. Se hvordan qawwali er blitt tatt imot. De første årene var publikum stort sett mennesker med pakistansk bakgrunn. Nå er det utrolig mange nordmenn som kommer på disse konsertene. Vi ser at vi hovedsakelig har to typer publikum: De som kommer spesielt for å se én artist som de opplever som «sin», og de som bare dropper innom, hører på litt av hvert og får utvidet horisonten. De fleste kommer fra Oslo-området, men mange kommer også langveisfra, både fra andre steder i Norge og fra utlandet. Noen kommer for å oppleve store artister, mens andre legger familiebesøk i Oslo til Mela-helga. Da vi hadde Manu Chao her, kom folk fra både Frankrike og Spania for å oppleve ham live – og gratis. Artister som Manu Chao, Miriam Makeba og den palestinske artisten Mohammad Assaf har trukket nye publikumsgrupper til festivalen.

Det må ha vært noen nervepirrende øyeblikk?

– Ja, dem er det mange av. I fjor var Fabiola Méndez fra Puerto Rico en av artistene på hovedscenen. Da hun landet på Gardermoen, kom ikke cuatroen med henne. Vi ringte rundt for å få lånt et slikt strenge-instrument, men det viste seg å være umulig å oppdrive. Da instrumentet endelig kom dagen etter, skulle Méndez på scenen klokka 18.00. Vi sendte medhjelpere opp til Gardermoen, og de klarte å få ut instrumentet – med Méndez på FaceTime. Ti på seks fikk hun instrumentet i hendene og kunne gå på scenen. Ellers har det vært mange nervøse øyeblikk knyttet til flyforsinkelser. Og ikke minst har visum for artister vært en bøyg. Vi har et godt samarbeid med UDI og ambassadene, men det tar fortsatt veldig lang tid å få visum for pakistanske artister.

> «Dette – gleden vi skaper hos publikum – er drivkraften som gjør at du holder ut.»

Hva er ønskene dine for Melafestivalen i framtida?

– Førstegenerasjonen blir eldre, og vi vil gjerne nå den neste generasjonen. Jeg håper Mela fortsatt kan være en folkefest med store og gode artister – for hele Oslo, ja, for folk fra hele landet.

Får du med deg noen konserter selv?

– Når festivalprogrammet er klart, setter jeg meg ned med YouTube og lytter og blir kjent med nye artister. Under festivalen får jeg sjelden ro til å nyte en hel konsert, men jeg får med meg noen låter på mange av konsertene. Inntil det kommer en telefon om et problem som må løses.

Er det noe du spesielt gleder deg til i årets program?

Freshlyground!

Ajay Chhabra og Simmy Gupta i maharajah- og maharani-kostymer flankerer kong Harald, ordfører Per Ditlev-Simonsen og festivalsjef Khalid Salimi på vei fra Rådhuset til Rådhusplassen på festivalen i 2005. Foto: Privat

A Chance Encounter, A Lifelong Friendship

AJAY CHHABRA *Founder Artistic Director, London Mela / Nutkhut*

I have been part of the world of Mela since it first arrived in Europe in the late 1980s, first as a puppeteer and performer, then as a host and curator, and eventually as founder artistic director of the London Mela. Alongside Simmy Gupta, co-artistic director at Nutkhut and a classically trained Kathak dancer whose artistry has shaped so much of our work, we built Nutkhut during the same period that Mela was beginning to emerge in Norway. Looking back now, twenty-five years on, it feels less like coincidence and more like two seeds germinating in the same season, both of us willing to take a risk on something that didn't yet exist.

That period, at the turn of the new millennium, was a genuinely exciting one. There was a new confidence in the air, grassroots communities and individuals were emerging, finding their voice, and public policy was slowly beginning to catch up, recognising these shifts through the lens of creativity and the way communities choose to celebrate together. Mela sat right in that sweet spot. For me, Mela has always represented freedom, it carries none of the hierarchy or elitism that can weigh down the formal arts sector, nor the walls of a theatre or gallery. Mela is free, open, under the stars. You can wander at will, catch a fragment of qawwali on the breeze, eat a samosa, taste a jalebi, try your hand at a craft workshop, take in an installation, or join a discussion—all worlds colliding in a single space. It only works because it's built on risk rather than certainty, and that was the philosophy we carried into everything we did in the UK.

The story begins in the hot summer of 2000, at the London Mela, an event I had only just founded. Amid the joyful chaos of a live festival, two men found their way backstage asking for me: Khalid Salimi and Halvor Voldstad. I assumed it was simply the kind of happy accident that live events produce. In fact, they had travelled to London specifically to absorb the atmosphere and see what we were

building. Khalid was exploring the vision of a Mela in Oslo. But more than that, Halvor was an officer at the Norwegian Arts Council—the perfect match: one carrying the idea, the other carrying the means to make it real. Our first meeting was brief, swallowed by the noise and momentum of the day. It involved a warm welcome, an exchange of numbers, and an invitation to come to Oslo the following year to explore, together with others, what a Mela could become. In that short conversation, I shared my thinking on what Mela needs when starting from ground zero, from a blank sheet of paper. Neither of us knew, in that moment, whether any of it would amount to anything. That's what risk looks like in practice: a short conversation, a leap of faith, no guarantee attached. The rest, as they say, is history. That one small encounter grew into a quarter-century of friendship: sharing, exchanging, advising, and simply being there for one another. That is what Mela does. Across the years, countless friendships like ours have surely formed in Oslo's Mela square, bonds that outlast a single weekend. This is the gift of public space and public celebration: they bring together thousands of people who might otherwise never meet, and from that, new ideas, new friendships and new ways of thinking are formed, for the greater good.

Over the years, Nutkhut brought outdoor street theatre, walkabout and stiltwalkers to the Mela world, encouraging festivals to think beyond the single stage. In London, I developed the idea of distinct stages for distinct art forms, transforming temporary spaces into classical music venues set in parkland, building satellite events in clubs and external venues in the run-up to the festival itself, and weaving in parades, carnival, circus and comedy. None of it was obvious at the time, and none of it would have happened without a willingness to be turned down. That's the part people don't always see: grassroots relationships with artists and communities are the roots of everything we do, but that work only survives if you're equally at ease in the boardroom, in front of politicians and policy officers, the people who decide whether any of it gets funded or trusted to happen again. It takes an attitude as much as a skill, if we start with nothing, we have nothing to lose. That's been our mantra from the start, and it's a privilege to have watched those same instincts echoed and reimagined in Oslo.

As Simmy puts it: «Mela has never been about performing tradition for an audience — it is about trusting a community enough to let them shape the space themselves, and that trust is a risk worth taking every single time.»

I feel the same when I think about Oslo. As I've often said: «What has been built in Oslo is what happens when you hand an idea to people brave enough to risk making it their own.»

This year, twenty-five years on, our own children join us at Oslo Mela for the first time, to absorb a legacy of culture, creativity and joy that transforms a city

Ajay Chhabra og Simmy Gupta på båttur på Oslofjorden. Foto: Privat

square into something alive for a few precious days, celebrating a community, a city and a nation through the universal lens of joy. The world needs Mela, and Norway is richer for it.

I think often of the banyan tree: how a single seed, once planted and patiently watered, sends down roots that spread wide and deep, sheltering far more than anyone could have imagined at the start. That is what happened between London and Oslo. What began as one small risk has grown into a living structure of friendship and shared purpose. As Mela looks to its next twenty-five years, I hope it continues to grow as a place where sustainability, policy and nationhood are considered through the same lens of creativity and joy that brought us together in the first place.

To the fearless pioneers; Khalid, Ashley, Aud and the whole brilliant Oslo Mela team, thank you for a wonderful journey, and for taking that risk with us all those years ago. We have come a long way, and we have learned so much from one another.

Ajay Chhabra:

Ajay Chhabra er regissør og film- og teaterskuespiller, som var med og startet London Mela. Han har vært Oslo Melas nære samarbeidspartner fra første møte backstage på East London Mela i 2000, da Halvor Voldstad og Khalid, den gang henholdsvis saksbehandler i og nestleder for Norsk Kulturråd, jaktet inspirasjon og idéer til Mela i Oslo. Sammen med samboeren, danseren Simmy Gupta, har Ajay besøkt og hatt oppdrag på Oslo Mela flere ganger. Vi har valgt å trykke hans hilsen til jubilanten på hans eget språk, engelsk.

Tekster og bildeutvalg: Hafsa Maqbul

25 ÅR MED MELA:

Gjennom 25 år har Mela vokst fra en éndagsfestival i Vaterlandsparken til en internasjonal møteplass på Rådhusplassen og en helårsarena på Melahuset. I denne kavalkaden følger vi festivalens utvikling år for år, gjennom musikalske møter, sterke stemmer, politisk engasjement og et fellesskap som stadig har funnet nye former.

2001: Det første møtet

Den aller første Melafestivalen samlet tusenvis av mennesker i Vaterlandsparken på Grønland. Éndagsfestivalen løftet fram pakistansk-norsk kunst og kultur og skapte en ny møteplass midt i Oslo. Med blant andre Zahid Ali, bhangragruppa 1Unity og The Dub Factory på programmet la den fargerike folkefesten grunnlaget for en festival som etter hvert skulle vokse langt utover både parken og sitt opprinnelige format.

The Dub Factory på scenen i Vaterlands-parken. Foto: Prakash Viswanathan / Mela

Publikum under den første Melafestivalen i Vaterlandsparken. Foto: Prakash Viswanathan / Mela

Standupkomikeren Zahid Ali var blant opptredende den første Melafestivalen, som ble presentert som norsk-pakistansk kulturmøte. Foto: Mela

OSLO 20020609: Pakistansk festival, MELA 2002 på Rådhusplassen. Kong Harald var fredag kveld tilstede ved åpningen av MELA 2002 i Rådhuset. Etterpå tok han seg en tur ut for å se på utstillingene. Her ble han overrakt en drake laget av barn fra Gamlebyen barnehage. Foto: Terje Bendiksby / NTB

Rådhusplassen i Mela-skrud. Foto: Mela

Dholrytmer på festivalområdet. Foto: Mela

2002: Kong Harald åpner Mela

Året etter debuten tok Mela et stort steg videre. Festivalen flyttet til Rådhusplassen, ble utvidet fra én til tre dager og samlet titusenvis av besøkende. Kong Harald åpnet festivalen, som skulle være et møtested mellom norsk og pakistansk kultur. Artister som Mari Boine, Reeshma og Strings viste bredden i programmet. Flyttingen til byens storstue ga Mela en helt ny synlighet og ble avgjørende for utviklingen av festivalen som en stor folkefest.

2004: Musikalske møter på tvers

Et stort publikum samlet seg på Rådhusplassen da Kronprinsesse Mette-Marit åpnet Mela. Samme helg ble festivalsjef Khalid Salimi tildelt den pakistanske utmerkelsen «Pride of Performance». Årets festival satte musikalske møter i sentrum, blant annet da Transjoik møtte qawwali-sangeren Sher Miandad Khan, og Stian Carstensen spilte med pakistanske musikere. Slik skapte Mela nye uttrykk på tvers av tradisjoner og sjangre.

t.v. Oslo 20040820: Pakistansk kulturfestival Mela 2004. Kronprinsesse Mette-Marit var tilsteder under åpningen av kulturfestivalen «Mela 2004» i Universitetets aula. Hun ble ledsaget av leder for kulturstiftelsen Horisont, Khalid Salimi (til høyre). Foto Heiko Junge / NTB

t.h. Humera Arshad på scenen. Foto: Astri Gosh / Mela

Publikum på Rådhusplassen. Foto: Mela

Tari Khan på tabla og Ashraf Sharif Khan spiller sammen med Stian Carstensen. Samspill og fusion er ett av Melas varemerker. Foto: Mela

Tenke sjæl! Et prosjekt med Trond-Viggo Torgersen og korister fra Hallagerbakken skole. Foto: Mela

Raya, Norges internasjonalt kjente sigøynerartist skaper liv og varme på scenen, sammen med Gypsy Legacy. Foto: Sami Ur-Rahman / Mela

Kong Harald, flankert av ordfører Per Ditlev-Simonsen og festivalsjef Khalid Salimi ankommer festivalplassen. Foto: Sami Ur-Rahman / Mela

2005: Mela utvider horisonten

Mela 2005 markerte et tydelig vendepunkt. Festivalen utvidet perspektivet fra det norsk-pakistanske til kunst- og kulturuttrykk fra flere deler av verden. Kong Harald åpnet festivalen, som samlet et stort publikum, mens flere hundre artister fylte Rådhusplassen. Bollywood Brass Band, Aster Aweke og Samsaya var blant dem som viste den nye bredden, mens Javid Afsari Rad og Trygve Seim videreførte Melas satsing på musikalske møter. Slik tok festivalen et avgjørende steg mot å bli en internasjonal møteplass.

Karpe Diem hadde en av sine første store opptredener på Melascenen, som de har vendt tilbake til flere ganger. Foto: Lars Gartå / Mela

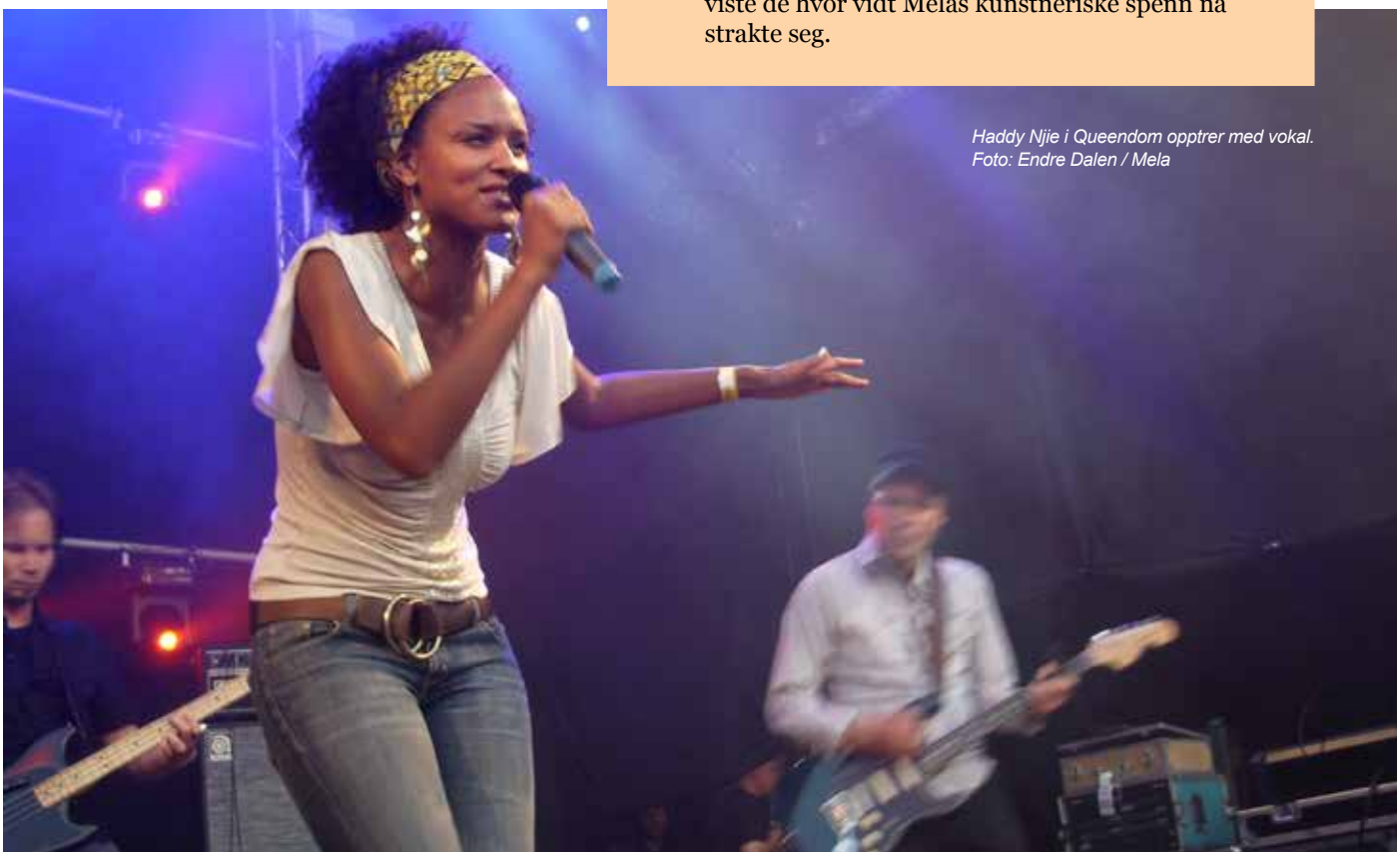

Javid Afsari Rad spiller med stor konsentrasjon. Foto: Mela

2006: Poesi, dans og verdensmusikk

Mela 2006 viste bredden festivalen nå hadde fått, med artister og uttrykk fra en rekke land. Statsminister Jens Stoltenberg åpnet festivalen, der bhangra, qawwali, reggae, hiphop og slam-poesi møttes på Rådhusplassen. Karpe Diem sto på scenen året før sitt første album, mens Umar Bin Hassan fra The Last Poets deltok på Mela Slam. Et annet høydepunkt var møtet mellom qawwali-sangeren Javed Bashir og folkemusikeren Sondre Bratland. Sammen med artister som Rim Banna viste de hvor vidt Melas kunstneriske spenn nå strakte seg.

Haddy Njie i Queendom opptrer med vokal. Foto: Endre Dalen / Mela

2007: Tre dager, ett sted, én verden

Mela hadde nå vokst til å bli en av Norges største kulturfestivaler, med et omfattende program på Rådhusplassen. Gjennom tre dager fylte publikum Rådhusplassen. Programmet spente fra afrikanske rytmer og nordisk jazz til pakistansk rock og qawwali. Rizwan-Muazzam Qawwali, nevøene til qawwali-legenden Nusrat Fateh Ali Khan, videreførte en musikalsk arv gjennom generasjoner, mens Ali Azmat viste en moderne og rocka side av Pakistans musikkscene.

Rizwan-Muazzam Qawwal i intens framføring.
Foto: Lars Gartå / Mela

Aida Nadeem griper publikum med sitt sterke sceneuttrykk. Foto: Lars Gartå / Mela

Strings skaper god stemning blant publikum.
Foto: Lars Gartå / Mela

Legenden Miriam Makeba fengsler publikum med sin sterke stemme. Foto: Endre Dalen / Mela

Dronning Sonja og ordfører Fabian Stang med festivalsjef Khalid Salimi. Foto: Masood Rizvi / Mela

Solo Cissokho fyller scenen med sin kora, varme og spilleglede. Foto: Endre Dalen / Mela

2008: Knutepunkt og musikalske møter

Mela arrangerte i 2008 sin første festival med status som nasjonalt knutepunkt. Det var en viktig anerkjennelse av festivalens kunstneriske og samfunnsmessige betydning. Dronning Sonja var hedersgjest under åpningen, der Henrik Wergelands tekster ble framført på norsk, punjabi og urdu. Odd Børretzen og Lars Martin Myhre sto også på scenen. Et av årets store øyeblikk var konserten med Miriam Makeba, en av «Mama Africas» siste opptredener før hun døde senere samme år.

2009: Politikk og nye arenaer

I valgåret 2009 ble Mela også en politisk arena. Utenriksminister Jonas Gahr Støre åpnet festivalen, og partiene møttes til debatt på Rådhusplassen før stortingsvalget. Samtidig utvidet Mela festival-formatet gjennom Gatemela, ClubMela og MelaVisjon. På scenen møttes blant andre Third World, Abrar-ul-Haq, Karpe Diem og Ale Möller. Slik viste Mela at verdensmusikk, samfunnsdebatt og nye kunstneriske arenaer kunne høre hjemme i den samme festivalen.

Trần Quang Hải byr på vietnamesiske toner og strupesang. Foto: Lars Gartå / Mela

Duoen Envy, i dag kjent som Nico & Vinz, varmer opp scenen. Foto: Lars Gartå / Mela

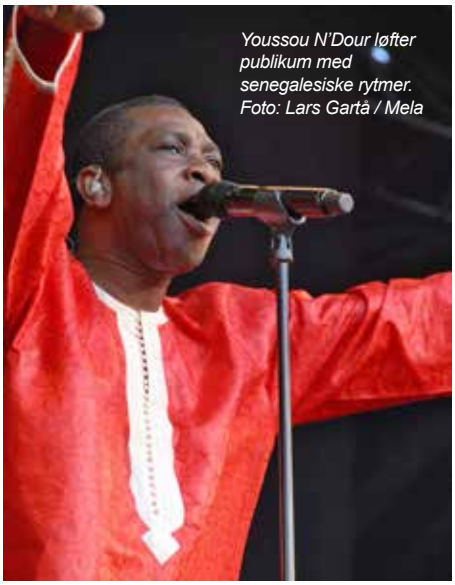
Ale Möller i samspill med bandet. Foto: Lars Gartå / Mela

Sivan Perwer løfter fram kurdisk musikk og poesi.
Foto: Florent Baarsch / Mela

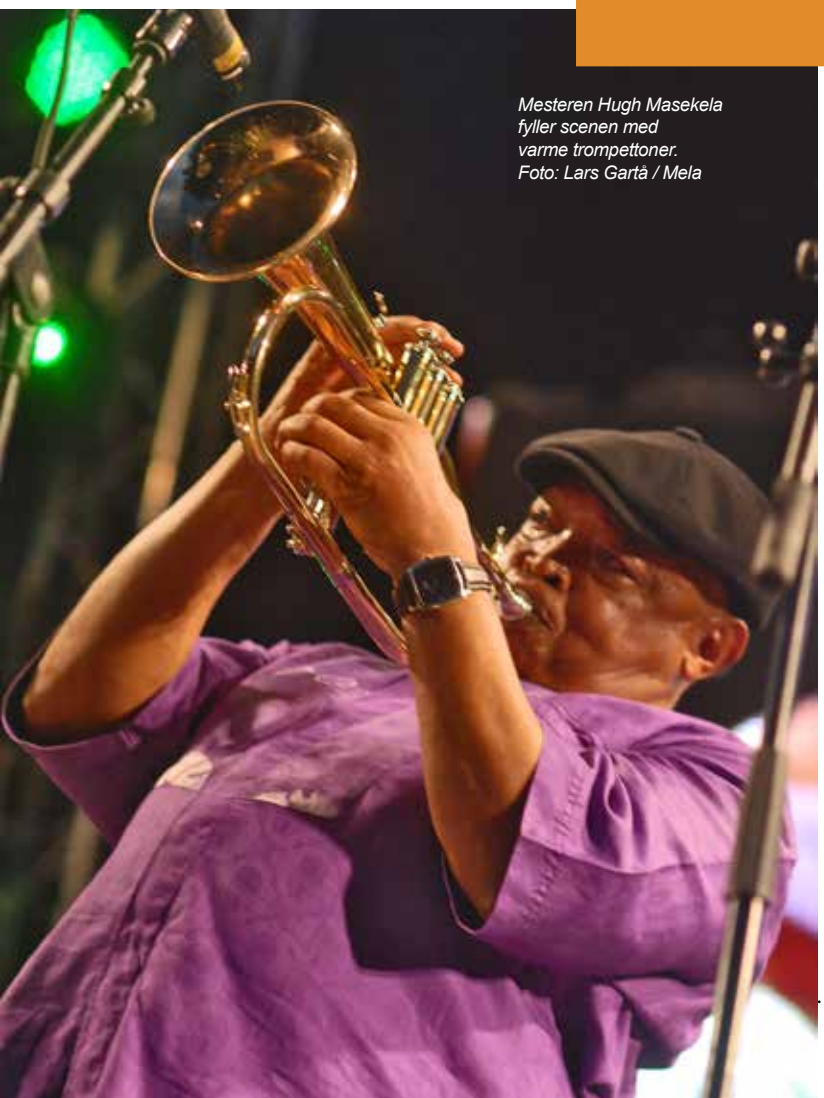
En stemningsfull kveld på Rådhusplassen.
Foto: Lars Gartå / Mela

Youssou N'Dour løfter publikum med senegalesiske rytmer.
Foto: Lars Gartå / Mela

2010: Verdens store stemmer

Mela 2010 samlet flere hundre artister på Rådhusplassen og trakk et stort publikum gjennom festivaldagene. Årets program hadde et internasjonalt tyngdepunkt med senegalesiske Youssou N'Dour, den sørafrikanske trompetlegenden Hugh Masekela og den kurdiske artisten Sivan Perwer. Qawwali-sangeren Javed Bashir og poeten Bertrand Besigye viste samtidig bredden i festivalens uttrykk. Med MelaLitteratur og andre arenaer for kunst, samtale og formidling viste festivalen at den nå favnet langt utover musikken alene.

Mesteren Hugh Masekela fyller scenen med varme trompettoner.
Foto: Lars Gartå / Mela

2011: Fra jubileum til fellesskap

Mela skulle markere tiårsjubileet med fire festivaldager, men terrorangrepene 22. juli endret alt. Det opprinnelige programmet ble erstattet av en endagsmarkering på Rådhusplassen, viet ofrene, samholdet og fellesskapet. Ky-Mani Marley, Karpe Diem, Queendom og flere andre artister deltok. Da Ky-Mani Marley sang «One Love», danset og gråt publikum sammen. Senere samme år ble jubileet markert med en konsert av sitarlegenden Ravi Shankar. I en vanskelig sommer svarte Mela med et sted der byen kunne samles.

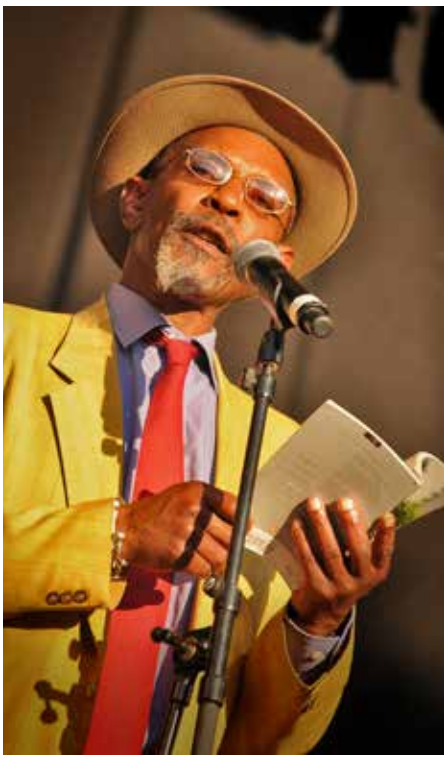

Ky-Mani Marley synger «One Love» for et beveget publikum. Foto: Lars Gartå / Mela

Linton Kwesi Johnson lar poesien møte reggaerytmene. Foto: Lars Gartå / Mela

Menneskene på Rådhusplassen sto sammen i sorgen. Foto: Lars Gartå / Mela

Ravi Shankar under åpningskonserten i 2011. Foto: Charles Mena / Mela

Mela-vennen Manu Chao i konsentrert samspill. Foto: Lars Gartå / Mela

Manu Chao får publikum til å danse og synge med. Foto: Lars Gartå / Mela

Cheb Khaled sprer glede fra scenen. Foto: Lars Gartå / Mela

Amina Sewali og Rafaqat Ali Khan møtes i musikken. Foto: Lars Gartå / Mela

2012: En kveld for historiebøkene

Kronprins Haakon åpnet Mela 2012 ved å slå på en stor gongong i Rådhushallen, med artisten og borgerrettsforkjemperen Harry Belafonte ved sin side. Samme helg samlet Manu Chao et enormt publikum på Rådhusplassen i en konsert som ble omtalt som «en kveld for historiebøkene». Festivalen ga også plass til sterke politiske stemmer, blant dem den egyptiske protestartisten Ramy Essam, mens MelaTalk samlet Belafonte og forfatteren Tariq Ali til samtaler om kunst og samfunn.

2013: Arven fra Fela til Rådhusplassen

Mela 2013 samlet sterke musikalske stemmer fra flere kontinenter. Seun Kuti videreførte faren Fela Kutis afrobeat-arv sammen med Egypt 80, mens Oumou Sangaré og Rachid Taha viste ulike sider av afrikansk musikktradisjon. Den indiske sufi-popartisten Kailash Kher trakk et stort publikum. Samtidig representerte Envy, Don Martin, Tommy Tee og Nils Petter Molvær bredden i norsk musikk. Årets festival ble et møte mellom musikalsk arv, politisk kraft og nye uttrykk.

Ustad Tari Khan lar tablaen tale.
Foto: Lars Gartå / Mela

Oumou Sangaré løfter stemmen med kraft og stolthet.
Foto: Lars Gartå / Mela

Kailash Kher får publikum med på sufi-popen.
Foto: Lars Gartå / Mela

Wyclef Jean får publikum med seg på Rådhusplassen 2014. Foto: Lars Gartå / Mela

Dubioza Kolektiv setter fart på scenen med balkanrytmer og energi. Foto: Lars Gartå / Mela

Salif Keita løfter stemmen med kraft og verdighet. Foto: Lars Gartå / Mela

Samsaya fyller scenen med energi og attitude. Foto: Lars Gartå / Mela

2014: Verdensstjerner og musikalske gjenforeninger

Mela 2014 samlet artister og grupper fra en rekke land på flere scener. Wyclef Jean var årets hoved-attraksjon, mens et av festivalens store øyeblikk var gjenforeningen av det legendariske maliske bandet Les Ambassadeurs. Salif Keita, Amadou Bagayoko og Cheick Tidiane Seck hadde ikke spilt sammen på nesten tretti år, før de fant sammen igjen i 2013. I et av festivalens mest uvanlige møter spilte Oslo-Filharmonien sammen med qawwali-sangeren Rafaqat Ali Khan, mens palestinske Rim Banna og bosniske Dubioza Kolektiv viste festivalens brede politiske og musikalske spenn.

Komal Rizvi møter publikum med sterk stemme og tydelig sceneuttrykk. Foto: Eivind Øverås / Mela

Angélique Kidjo synger med kraft og stor tilstedeværelse. Foto: Marit Lundby / Mela

Mari Boine lar joiken fylle Rådhusplassen. Foto: Unni Hjellnes / Mela

2015: Kvinnene i front

Tre av festivalens største navn var kvinner: Angélique Kidjo fra Benin, samiske Mari Boine og den pakistanske popartisten Komal Rizvi. De representerte ulike musikalske tradisjoner, men delte en sterk scenisk tilstedeværelse. Under MelaKlassisk førte sarodmesteren Amjad Ali Khan publikum inn i den nordindiske ragatradisjonen, mens Ali Azmat og Balkan Beat Box ga hovedscenen en helt annen energi. Festivalen hadde samtidig en særlig stor satsing på aktiviteter for barn.

2016: Femten år og en ny helårsarena

Da Mela fylte 15 år, møttes to av verdensmusikkens store veteraner på Rådhusplassen. Ernest Ranglin, som var på sin avskjedsturné, spilte sammen med Tony Allen, en av afrobeatens grunnleggere. Shadia Mansour opptrådte med M-1 fra Dead Prez, mens The Quick Style gjorde sin første opptreden på Mela, flere år før det internasjonale gjennombruddet. Samme år ble Melahuset etablert som en helårsarena, slik at Melas kunstneriske og samfunnsmessige arbeid kunne fortsette også utenfor festivalhelgen.

Ernest Ranglin spiller gitar på scenen. Foto: Unni Hjellnes/ Mela

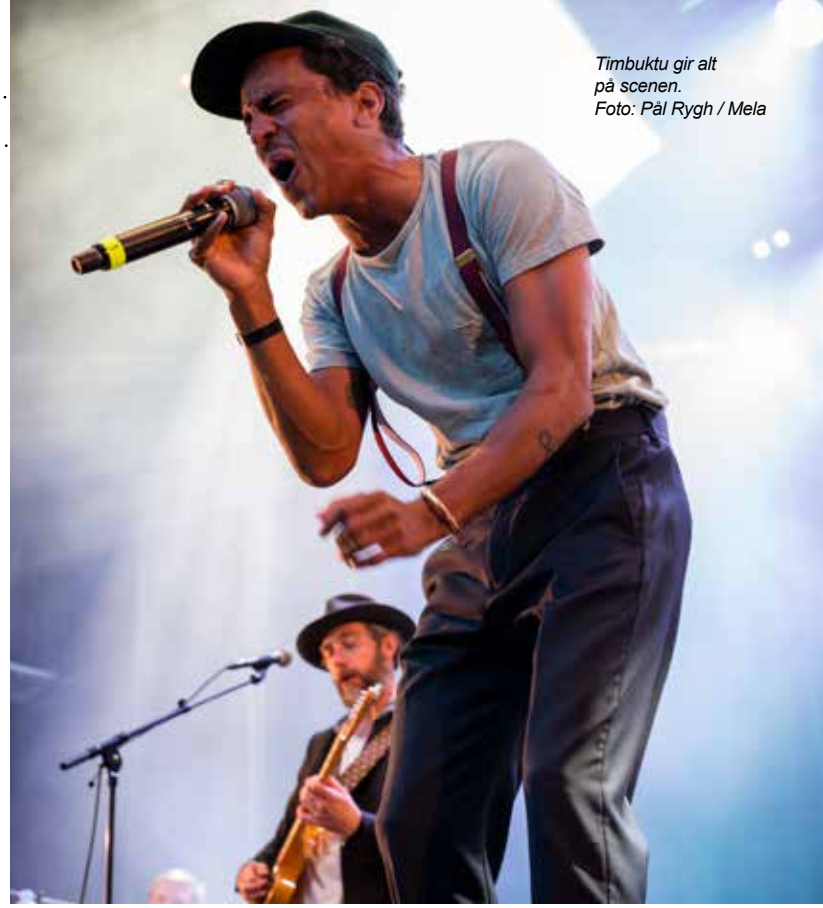
Admiral P sprer varme reggaerytmer fra scenen. Foto: Unni Hjellnes/ Mela

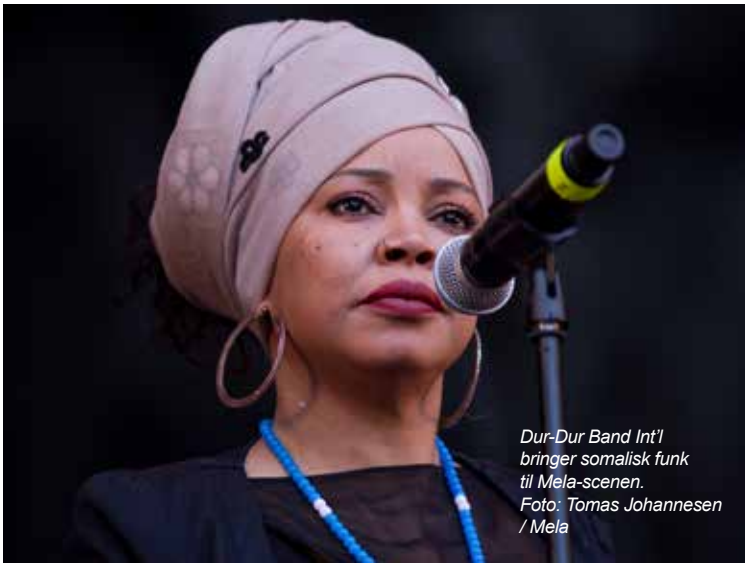
Aster Aweke møter publikum med varme og en sterk stemme. Foto: Unni Hjellnes/ Mela

Naseebo Lal synger vakkert fra scenen. Foto: Pål Rygh / Mela

Timbuktu gir alt på scenen.
Foto: Pål Rygh / Mela

Dur-Dur Band Int'l bringer somalisk funk til Mela-scenen.
Foto: Tomas Johannesen / Mela

Den guineanske vokalisten og koraspilleren Mory Kanté, her med gitar.
Foto: Unni Hjellnes / Mela

2017: Musikalsk arv og nye satsinger

Mela 2017 åpnet med tablavirtuosen Zakir Hussain og Masters of Percussion i Oslo rådhus, mens konserten ble vist på storskjerm på Rådhusplassen. Der sto store internasjonale navn som Mory Kanté, Timbuktu og Naseebo Lal side om side med norsk-baserte artister som Mira Craig, Eben Jr. og Stella Mwangi i Pos People. En særlig satsing var Dur-Dur Band Int'l, som løftet fram arven etter Somalias levende musikkscene. I et valgår ga festivalen også plass til debatt og oppfordret flere til å bruke stemmeretten.

Hkeem får hele Oslo til å danse. Foto: Cesar Bolly / Mela

Cherrie sjarmerer publikum med et stort smil. Foto: Hedda Marie Westlin / Mela

2018: Musikalske møter på tvers

Årets festival ble innledet med et musikalsk møte mellom den indiske perkusjonsmesteren Trilok Gurtu og den norske trompetisten Nils Petter Molvær i Oslo rådhus, før de senere samlet bandene sine på Rådhusplassen. Programmet strakte seg fra Ladysmith Black Mambazos sørafrikanske vokaltradisjon og Faiz Ali Faiz' qawwali til nye nordiske stemmer som Cherrie og Hkeem. Rafaqat Ali Khan og Bollywood Brass Band møttes på tvers av klassisk sørasiatisk musikk og britisk brass, mens Melas egne satsinger, Nordic Dhol Vibes og Melas gateorkester, ga unge musikere plass på festivalen.

Nils Petter Molvær spiller trompet i samspill med Trilok Gurtu.
Foto: Leidolv Magelssen / Mela

2019: Store gjensyn og grenseløs musikk

Manu Chao vendte tilbake til Mela med en akustisk konsert, sju år etter sin forrige opptreden på Rådhusplassen. På samme scene sto qawwali-stjernen Rahat Fateh Ali Khan, afrofunkpioneren Manu Dibango og den samiske artisten Mari Boine, mens Maryam Mursal løftet fram den somaliske musikkarven. Åpningsverket «Strengene» bandt sammen musikk og poesi fra Pakistan, Uganda og Norge. I forkant av valget satte Mela søkelys på demokratisk deltakelse og arbeidet for å få flere unge og førstegangsvelgere til å bruke stemmeretten.

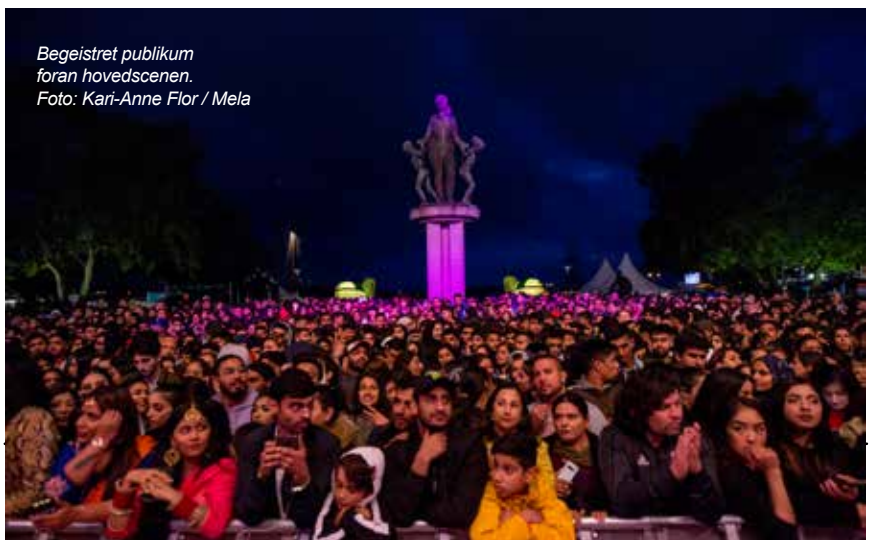
Rahat Fateh Ali Khan fyller scenen med kraftfull qawwali. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

Manu Chao spiller en akustisk konsert. Foto: Bjørn Johnsen / Mela

Maryam Mursal synger med full innlevelse. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

Begeistret publikum foran hovedscenen. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

Transjoik og Rohini Sahajpal møtes på tvers av joik og sørasiatisk musikk. Foto: David Brandt / Mela

Bafana Nhlapo spiller med stor konsentrasjon. Foto: David Brandt / Mela

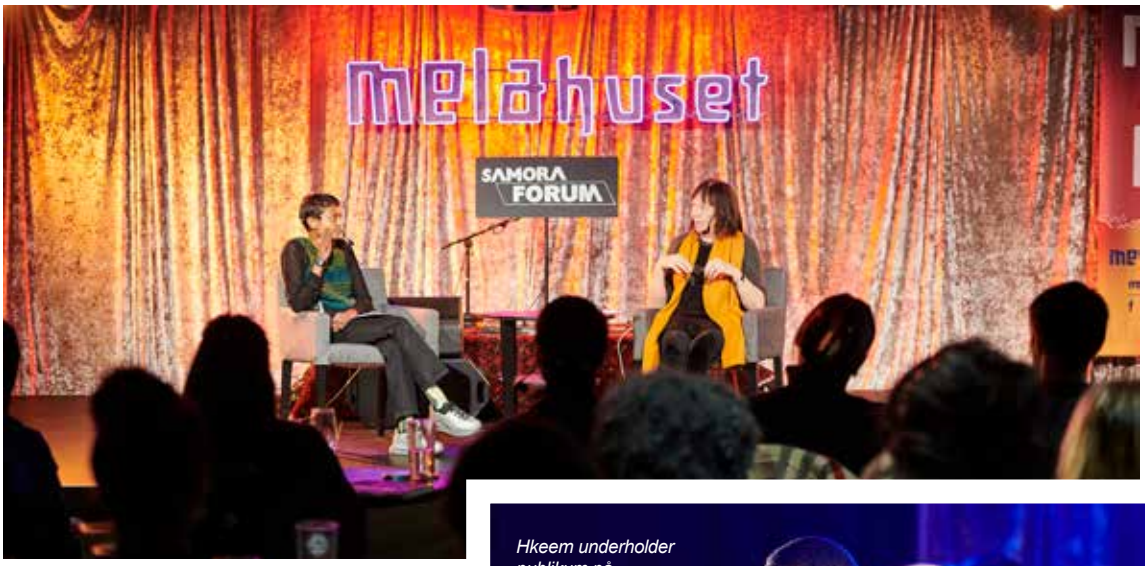

Bugge Wesseltoft og Knut Reiersrud i musikalsk samspill. Foto: David Brandt / Mela

2020: Et unntaksår

På grunn av smittevernrestriksjonene kunne ikke Melafestivalen samle publikum på Rådhusplassen som vanlig. I stedet flyttet festivalen inn på Melahuset og ble utvidet til et program fra juni til november, med konserter både foran et begrenset publikum og på nett. Gjennom samarbeidet «Mela & OK World» skapte Bugge Wesseltoft nye møter med blant andre Adama Barry, Kouame Sereba, Lotus og Maja S.K. Ratkje. Transjoik, Rohini Sahajpal og Reshail Mansoor møttes på tvers av joik og sørasiatisk musikk, mens New Conception of Raga tok ragatradisjonen i nye retninger. Slik fant Mela nye måter å være en møteplass på i et år preget av avstand.

Lansering av Samora Forum på Melahuset. Abirami Logendran i samtale med medie-forsker og forfatter Elisabeth Eide. Foto: David Brandt / Mela

Hkeem underholder publikum på Melahuset. Foto: David Brandt / Mela

Noora Noor nyter øyeblikket på scenen. Foto: David Brandt / Mela

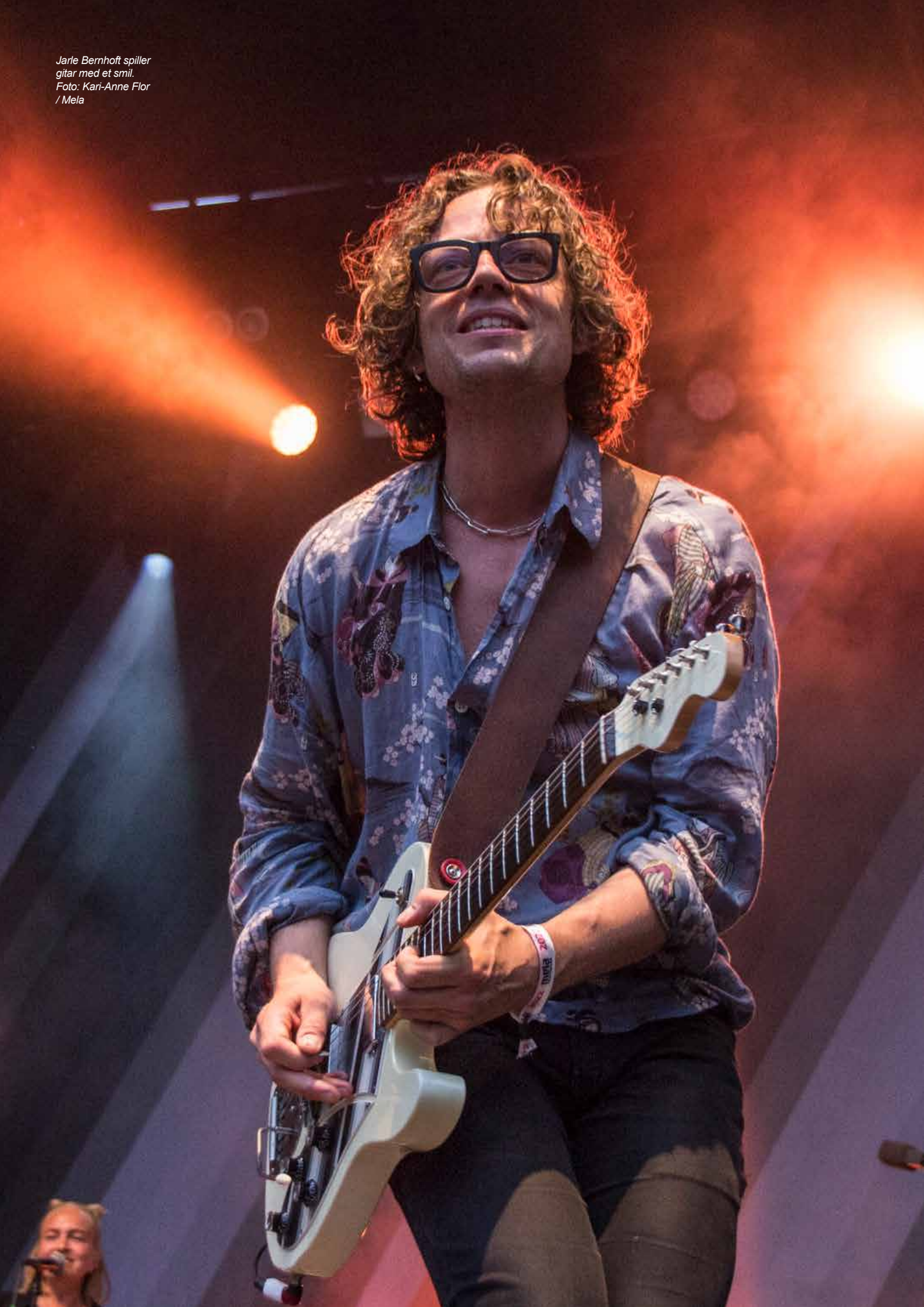
2021: Festen fortsetter på Melahuset

I 2021 ble programmet utvidet gjennom høsten, og Melahuset ble igjen stedet der artister og publikum kunne møtes etter lang tid med avstand og usikkerhet. Nye stemmer som Namibiia, Awissi, Royane og Chérie Mwangi delte scenen med artister som Arif, Noora Noor og Hkeem. Fra raga, joik og jazz til hiphop, afrobeats og qawwali fikk musikken rom til å utfolde seg i nye former, og møteplassen holdt seg i live gjennom hele høsten.

Arif opptrer på Melahuset.
Foto: David Brandt / Mela

Jarle Bernhoft spiller gitar med et smil. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

2022: Endelig tilbake på Rådhusplassen

Festivalen fikk en sterk åpning med Angela Davis, som satte kunst og antirasisme i sentrum og skapte stort engasjement i salen. Deretter fulgte åpningskonserten med Nils Petter Molvær og Tari Khan, før Rådhusplassen igjen ble fylt av store musikalske øyeblikk. Den fire ganger Grammy-vinnende Angélique Kidjo var blant årets store navn. Andre høydepunkter var Manu Chao, Arooj Aftab og Mohammed Assaf. Etter to år kunne byen samles på Rådhusplassen igjen, kjenne rytmene og dele musikken med hverandre.

Angela Davis løfter fram kunst og antirasisme. Foto: David Brandt / Mela

Angélique Kidjo synger med stor innlevelse. Foto: Karoline Leon Nordby / Mela

Manu Chao feirer at vi endelig er tilbake på Rådhusplassen. Foto: Karoline Leon Nordby / Mela

2023: Poesi, qawwali og kunstneriske møter

Åpningskonserten i Oslo rådhus samlet poeten Hamza Hirsi og qawwali-sangeren Faiz Ali Faiz i et møte mellom poesi, identitet og en flere hundre år gammel musikktradisjon. På Rådhusplassen vendte The Quick Style tilbake til Mela etter sitt internasjonale gjennombrudd, mens uttrykkene spente fra politisk hiphop og sørafrikanske rytmer til sufi-musikk og punjabi-pop. Samme år overtok Ashley Shiri rollen som festivalsjef.

Sanam Marvi formidler sufi-musikken med stor innlevelse. Foto: Anuuj Koomar / Mela

Abrar-ul-Haq skaper liv blant publikum. Foto: Anuuj Koomar / Mela

The Quick Style vender tilbake etter det internasjonale gjennombruddet. Foto: Sanish Saseendran / Mela

Rakesh Chaurasia åpner festivalen i samspill med Rohini Sahajpal, Satyajit Talwalkar, Jon Balke og Mats Eilertsen. Foto: Canan Kurt / Mela

Punjabi Vikings fyller scenen med dans og glede. Foto: Anuuj Koomar / Mela

Sajjad Ali i godt samspill med bandet. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

Les Amazones d'Afrique med en sterk utstråling på scenen Foto: Kari-Anne Flor / Mela

2024: Grammy-vinner og sterke kvinnestemmer

Rakesh Chaurasia var med på å åpne festivalen i Oslo rådhus samme år som han mottok to Grammy-priser. Kvinnelige artister og kollektiver satte et tydelig preg på hovedscenen, blant dem den zambiske rapperen Sampa the Great og det vest-afrikanske musikkollektivet Les Amazones d'Afrique. Sajjad Ali, sanger og låtskriver fra Pakistan, viste samtidig hvorfor han fortsatt regnes blant landets største stjerner. Publikum danset seg gjennom en helg på tvers av sjangre, generasjoner og verdensdeler. Festivalen markerte også et historisk farvel da Khalid Salimi takket av som direktør.

9 Grader Nord fyller scenen med toner fra nord. Foto: Sanish Saseendran / Mela

Kaifi Khalil forener balutsjiske tradisjoner med r&b og pop. Foto: Moustapha Mouhamed / Mela

El Susi feat. DARG Team bruker musikken som motstand. Foto: Sanish Saseendran / Mela

2025: Røtter, motstand og musikalsk fornyelse

Harpreet Bansal åpnet hovedscenen med en personlig utforsking av musikalske røtter, før festivalhelgen beveget seg mellom ørkenblues, joik, tamilsk folkrock og nye sørasiatiske poputtrykk. Den palestinske rapperen Elsusi løftet fram musikk som motstand, mens Kaifi Khalil forente tradisjoner fra Balutsjistan med r&b og pop. På søndagen sto samiske, kurdiske og gambiske stemmer på programmet, før Aima Baig avsluttet en festival der arv, identitet og samtid fikk klinge side om side.

OSLO mela

25 år

14.–16. AUGUST 2026 | RÅDHUSPLASSEN

MISS POOJA | THE PROPHEC
ASIM AZHAR | SYSTEMA SOLAR

FRESHLYGROUND
NORDIC GRIOTS
SHARKIAT | FATHY SALAMA
RASHA NAHAS

LA DAME BLANCHE
BLAKSTA
HOVEDØEN SOCIAL CLUB

F1RSTMAN
ARYAAN | **ADAMA JANLO**
PUNJABI VIKINGS

ÅPNINGSKONSERT: **ÁŠŠU, HILDEGUNN ØISETH, ROHINI SAHAJPAL, PRABHU EDOUARD & RESHAIL MANSOOR**

MELA**KLASSISK:**
ROHINI SAHAJPAL
RUPAK KULKARNI & NITI RANJAN BISWAS
TRAYEE TRIO | TRILOG
ASTRI GHOSH, TEJASWINEE KELKAR & SANSKRITI SHRESTHA
SEHENO
MUSHAIRA
RESHAIL MANSOOR & IMRAN KHAN
HARSHAN BALAJI

MELA**FANTASI:**
LUISÓN Y CUBA | VARUN NARAIN | INDIAN RHYTHMS | **FAMILY REGGAE DISCO**
MAREA OSLO | LUIS GUTIÉRREZ

MELA**ARENA:**
50/50 STREET BAND
SALSAKOMPANIET

MELA**KUNST:**
SARAH KAZMI | ADA
NATHALIE VAIRAC
BIRDING UTOPIA(S): PARISMITA SINGH, LAPDIANG ARTIMAI SYIEM & AHELI MOITRA

MELA**KLUBB:**
BAHAR ATISH + MIRZA (DISCO TEHRAN) **+ SIMONA ABDALLAH + DJ DAEVA + KIANA**
DJ REKHA + BALLI BEATS + DJ INDI + DJ GILL + DHOL ENTERTAINMENT
DJ BACALAO + DJ SONGO + KHADJ + EKOBIO GUAJIRO NEGRO
ARSENAL MIKEBE + NORA PAGU | **PILI PILI GIRLS + DJ MACHAL** | **BINTI AFRIKA + AUSTAD SOUND + DOMINIC REUBEN**

FRI ADGANG
FRI ALDER

MELA.NO

Kulturrådet · Oslo · broadcast · BYSØMMER · NOBEL PEACE CENTER · melahuset

Frigjøringsbevegelser

Melaklubb har gjennom tre tiår åpnet nye veier for utrygg utforskning i trygge rom, på Oslos dansegulv og klubbscener.

MARTIN BJØRNERSEN

Det er ikke hvert år jeg rekker å dra innom selve Melafestivalen på Rådhusplassen, dessverre. Men det har blitt en slags tradisjon hvert år likevel, når jeg går forbi der (som jeg stort sett gjør selv på et ekstra travelt år). Jeg tar et bilde av et av bannerne som henger på det inngjerdede området bak scenen:
«Arts and Culture should be accessible to everyone»

Jeg pleier å poste det på Instagram eller lignende, like mye som en påminner for meg selv. Det burde være et ideal som man alltid har med seg, med solid trykk på «everyone» for alle oss som på et eller annet vis pusler med «arts and culture» (og hvem gjør vel ikke det). Og jeg vil påstå det er vanskelig å si noe annet enn at det er få faste kulturarrangement i Oslo som er nærmere å etterleve et sånt ideal, enn Melafestivalen. Med sine uvanlig åpne porter – selv bak scenen der, med den nær legendariske indisk-pakistanske cateringen, er det raust med husrom og hjerterom for venner og kjente av festivalen og dens artister – og lav terskel, både økonomisk og på alle andre måter.

Men denne teksten skal handle om det som hender når høyttalere stilner og lysene slukkes på Rådhusplassen. For helt siden 2007 har Mela-festivalen tatt sitt eget klubbprogram videre ut i Oslonatten, kun med noen få års opphold innimellom av force majeure-årsaker som terrorisme og pandemi. Bare listen av spillesteder og arenaer er et stykke Oslo-klubbhistorie i seg selv, på kryss og tvers av øst/vest og andre av byens (kunstige) skiller;

Club Cliche, Fabrikken, Belleville, Fugazi, Living Room, Skaugum, Lipp, Blå, Ballroom, Alfreds Hage, Jaeger, Skansen, Seeds, The Villa, Kulturhuset, Khartoum, Tusj, Dunk, Goldie, Dattera til Hagen, pluss Melahuset. Og pluss noen til som ikke fikk plass i de trykte programmene jeg har pløyd gjennom, er jeg ganske sikker på. Utelivet er såklart omskiftelig, men det sier like fullt sitt at Melaklubb lever videre, lenge etter at brorparten av disse stedene (stort sett!) dessverre har måttet lukke dørene. Festen går videre på nye dansegulv, som den seg hør og bør og helst gjør.

Dansegulvet, og klubbkulturen i seg selv, har da også tradisjonelt sett vært en arena som i sin essens har tatt idealet om «accessible to everyone» på et langt

Foto: Privat

større alvor, og i langt større grad realisert det i sin praksis, enn for eksempel (for ikke å si ikke minst) finkulturens høyborger og salonger, der mangfoldet hylles i festtaler for stort sett et dørgende homogent publikum. Dansegulvet har alltid vært et «mela», en møteplass. Ikke minst for dem som ikke har hatt flust med tilgang på andre trygge rom der de har kunnet være seg selv i fellesskap med musikken og med andre kropper.

Dette gjelder særlig for det man kan kalle den moderne («vestlige») klubbkulturen, og klubb-musikk-kulturen. Som man med en viss autoritet – selv om historien som alltid er mer kompleks enn at den starter på én dato og ett sted – kan hevde at oppstod sammen med Pride-bevegelsen, utenfor baren Stonewall Inn i New York i juni 1969, etter at politiet hadde raidet baren usedvanlig brutalt, (blant annet) fordi det var et sted der (skeive) menn (og andre) danset med andre skeive (menn og andre). Ja, noen vil si at startpunktet var det øyeblikket da trans-kvinnen Marsha P. Johnson, i folkemengden som hadde samlet seg i protest på gata utenfor, kastet den første steinen mot politiet.

Foto: Privat

Historien videre er lang og snirklete, men for å komme tilbake til saken; akkurat når det gjelder skeive rom har nok Melaklubb et slags forbedringspotensiale, til tross for samarbeid med steder som Baba

«Dansegulvet har alltid vært et «mela», en møteplass. Ikke minst for dem som ikke har hatt flust med tilgang på andre trygge rom der de har kunnet være seg selv i fellesskap med musikken og med andre kropper.»

Bar. Men klubbkultur med eksplisitte og stolte røtter tilbake til syttitallets skeive New York-netter har fra starten vært tungt representert på programmet, med ledende norske navn som Olle Abstract, Øyvind Morken og G-ha. Og internasjonale gjester som f.eks. chilenske Matias Aguayo.

For ikke å snakke om booker, dj, Melamann og ildsjel Endre «3000» Dalens mangeårige arbeid med ledende afrikanske postmoderne klubb-DJer og artister i miljøet rundt «broderfestivalen» Nyege Nyege i Uganda – på arrangementer på særlig Kafé Hærverk. Hærverk er et høyt elsket lite høl i Hausmanskvartalveggen, som har vært en trofast og høyst naturlig samarbeidspartner på klubbprogrammet i snart et tiår nå. Melas klubbprogram har med årene blitt flinke til å ta festivalens ånd ut til åndsfrender (som Hærverk) i nattelivet, men også til å finne en naturlig, men også lett disruptiv utfordrende plass på mer uventede arenaer, til forvirring og glede på dansegulvet.

Med et program som også har vist bredden i hva klubbkultur er, også utover den enorme bredden som er kjernen i klubbkulturen med de mest eksplisitte amerikanske røtter. Den lokale norske hip hop- og dancehallscenen har vært tungt representert, ved navn som Raggabalder, Jah Ark, DJ Nuhh, El Axel, Nico D, Nosizwe og internasjonale størrelser som (svenske) Ozzy eller (jamaicanske) RC. Bhangrakveldene ved ildsjeler som Nad-Jee, DJ Indi, DJ Vabh og Balli Beats har fra starten av trukket fulle hus og skapt ville tilstander, de fortjener et eget kapittel, om ikke en hel bok. Det har vært samarbeid mellom DJs, produsenter og musikere fra Melaprogrammet og fra andre kanter, fra Anne Hytta, Jon Balke og Bugge Wesseltoft til JAUBI, Sarathy Korwar og EABS. Fra tradisjonelt felegnukk til jazz og beyond, som det heter.

En nødvendig innrømmelse: jeg har selv stått på Melaklubb-programmet mange ganger, som DJ og som produsent/liveartist. «Den som vet hvordan pølser og politikk blir laget, får aldri mer en rolig natts søvn,» som Otto von Bismarck skal ha sagt. Vel, jeg veit godt hvordan denne pølsa er laget. En rolig natts søvn er uansett ikke det man er ute etter på klubb. Og jeg er kresen på pølsene mine. Men Melaklubb-pølsa er stappa med usedvanlig mye kjøtt, om det er halal eller haram (og innimellom vegansk).

Og fra utøversiden, fra andre siden av platespillerne, har Melaklubb vært et trygt rom til å prøve ut nye og uventede ting, i klubbrom med tillit fra både arrangør og fra gulvet. Der jeg har kunnet prøve ut nye teknikker og uhørte mikser for første gang, inkludert uvurderlige erfaringer som har blitt en vesentlig del av virket mitt videre. Den erfaringen tror jeg ikke at jeg er alene om. Og den utforskingen der, av utrygge vrier og nye veier, i trygge rom og omgivelser, for grenseoverskridende fellesskap på gulvet … den fortsetter ut i Oslonatten så lenge Melaklubb holder stand. Fuck et jubileum, festen fortsetter.

Musikere spiller foran Mela-elefantene på Rådhusplassen. Foto: Ellen Anne Alvin / Mela

Elefanter, lastebil og eventyrlige kulisser

– Melas atmosfære

De store elefantene som vokter over inngangen til Rådhusplassen, den fargerike lastebilen ved hovedinngangen, Rådhussalen i lysdesign, stemningsfulle kulisser eller uendelige lengder silkestoffer - Melafestivalens forseggjorte rammer er ikke tilfeldige elementer, men har symbolsk kraft.

MARI K. LINLØKKEN

- Elefanten er et symbol for hukommelsen, de kan huske godt. Migrasjon og bidrag fra innvandring passerer udokumentert i et samfunn, også i Norge. Migranter har bidratt mye til å bygge og utvikle samfunnet de er en del av, uten at det blir husket, uten at det blir dokumentert. Å velge nettopp elefanten som symbol for festivalen, er for å hedre dette minnet, sier Melagrunnlegger Khalid Salimi

De mer enn tre meter høye lysegrønne elefantene som har prydet Rådhusplassen på alle festivaler siden 2002, er laget i Lahore i Pakistan. Rafi Puppetteer Theatre workshop er et verksted som drives av sju brødre og en søster, og er kjent for å lage dukker til dukketeatre og festivaler. Den ene broren, Faizaan Peerzada, har Khalid kjent siden ungdomsårene. En av de seks elefantene har for øvrig vært på turné med Riksteateret, landet rundt.

Melalastebilen – sliteren

Et annet «landemerket» på festivalen er lastebilen som fra 2003 har vært backdrop for et utall selfier og oppstilte familiefoto. Historien bak denne, er at Khalid, og dramaturgen Sarmad Sehbai, reiste omkring til verksteder i området rundt Rawalpindi og Islamabad og lette etter noe som er et vanlig syn i Pakistan. – En «typisk pakistansk lastebil», dette nyttetransportmiddelet som konstant er på veien og derfor alltid har to sjåfører – en som kjører og en som hviler – men som også er et kunstverk på hjul. Disse lastebilene er kledd fra dekk til tak, fra støtfanger til støtfanger, av utsmykking i alle

I Pakistan er lastebiler kunstverk på hjul et dagligdags syn. I Norge finnes én. Foto: Kari-Anne Flor / Mela

mulige teknikker, mosaikker med blanke metallbiter, skinnende rosetter, blinkende lys, kalligrafi og keramikkfliser og maling.

– Vi fant bilen i Islamabad, i ett av disse verkstedene der de har hus ved siden av som verkstedarbeiderne og familien deres bor i. Den ble kjørt på landejorda hele veien til Oslo, og er nå en museumsgjenstand i Norsk Kulturhistorisk Museums eie, som hvert år er en del av Melaopplevelsen på Rådhusplassen.

Høytidelig og feststemt i Rådhushallen

Åpningen av Mela ble fram til 2024 holdt i Rådhushallen. Her har representanter for kongehuset kastet glans, og ordførere, kulturministre og andre notabiliteter hatt æren av å åpne festivalen ved å slå på gongongen. Et feststemt publikum har matchet en scene i vakker innfatning, med spesialdesignede kulisser og lyssetting. Veldig mange har satt pris på for første gang å bli invitert inn i den praktfulle hallen. Fra 2025 er åpningskonserten flyttet ut på Rådhusplassen.

Et brassband spiller foran den dekorerte lastebilen på Rådhusplassen. Foto: Lars Gartå / Mela

Under åpningskonserten i 2023 skaper kulisser og lyssetting stemning rundt Faiz Ali Faiz og den meditative qawwali-musikken. Foto: Anuuj Koomar / Mela

Khanh Bui:

På Mela er jeg dobbelt hjemme

INGER AGUILAR

– Å smake meg gjennom matbodene på Mela, høre på en sang fra scenen på et språk jeg ikke forstår, dumpe bort i et Bollywoodorkester og rundt neste sving et salsakurs. Selv om jeg ikke finner noe som representerer Vietnam, hvor jeg har mine røtter, så får Mela meg til å føle meg «hjemme-hjemme». Det kan ikke forklares på noen annen måte. Jeg får en ekstra følelse av å være hjemme.

Det sier Khanh Bui, mangeårig frivillig og medarbeider på Mela.

Kefir og andre detaljer

Det startet med sommerleiren til Agenda X. Khanh hadde ansvar for innkjøp og som talentfull problemløser. Evnen hans til å gi av hele seg ble sett av Nadeem Butt, den gang leder for Antirasistisk Senter, som tok Khanh videre med inn i en ganske fersk Melafestival. Nadeem og Khanh ble et viktig tospann ute på festivalplassen og bak sceneområdet i mange år.

– Første året hadde Nadeem ansvar for maten. Vi hadde ingen systemer på plass på den tiden og

Khanh Bui t.h. har vært engasjert i Mela siden 2005. Foto: Mela

Khanh Bui i full gang med festivalforberedelsene. Foto: Mela

«En annen festival-medarbeider sa engang – Khanh er siste instans, får ikke han det til, går det til helvete.»

gjorde alt selv. Også matlagingen. Antirasistisk Senter ble brukt som produksjonslokale og jeg kjørte til og fra butikker i hele Oslo-området for å kjøpe inn ting som trengtes i matlagingen. Som for eksempel kefir. Jeg tømte butikk etter butikk for kefir. Det er jo begrensa hvor mange kartonger det er i hver butikk. Neste dag skulle det grilles kebab. Da var jeg på samme runden og tømte alt jeg fant av grillkull.

– Sånn starta det, ler Khanh. Og sånn fortsatte det for så vidt også. Khanh hadde ansvar for innkjøp, logistikken bak scenen og som sjåfør for artister. Hvor kunne man få tak i et ekstra telt? Et skilt? Flere søppelkasser? – På den tiden var det ikke bare å google seg frem til alt, men vi fikk det jo til likevel. En annen festivalmedarbeider sa engang om Khanh: – Khanh er siste instans, får ikke han det til, går det til helvete.

Å legge sjela si i Mela

Det var Khanh som en gang kom på tittelen Sjela til Mela. Selv om det ikke var tenkt sånn, så kan den brukes på personen Khanh, en av dem som virkelig har lagt sjela si i Mela. Med sin positive og løsnings-orienterte innstilling har det meste ordna seg.

– I starten hadde vi ikke mye penger og måtte gjøre alt så billig som mulig. Scenen ble rigget av noen folk herfra og noen derfra. Folk vi kjente ble dratt inn til ulike praktiske oppgaver. Lomma var full av lange gjørelister og en enda lengre telefonliste.

Klart det var mange utfordringer. Været på Rådhusplassen kan skifte fra storm til tropevarme på en helg. Vi har målt vindstyrke og vært bekymret for om scenen står, vi har fjernet telt med vinduer for å unngå smellvarme, vi har kranglet med artister med urimelige krav, vi har manglet penger. Vi fiksa det meste. Vi startet med null erfaring, med litt sånn Pippi-holdning: Dette har jeg aldri prøvd før, så det klarer jeg sikkert. Khalid Salimi hadde en visjon, Nadeem og jeg, sammen med mange andre med varierende kunnskap, skulle sette visjonen ut i livet. Det har vært utrolig gøy og lærerikt. Og år for år har vi blitt mer erfarne og tryggere i det vi gjør.

Men det er én episode Khanh kunne vært foruten.

– Da vi måtte feie Rådhusplassen etter fredags-konserten! Uforglemmelig. Da vi kom til vårt vanlige festivalmøte lørdag morgen, noen av oss litt for slitne etter å ha festet på KlubbMela til langt utpå morgenkvisten, så oppdaget vi at kommunens renholdere ikke hadde ryddet plassen som avtalt. Hele festivalledelsen, Khalid, Ashley, Aud og prosjektledere, alle måtte trå til med feiekoster og søppelposer. Vet du hvor stor Rådhusplassen er? Det tok flere timer å få rengjort hele plassen for søppel.

Hva er ditt beste Mela-minne?

– De beste øyeblikkene på Mela er når lyd og lys slås av hovedscenen. Når publikum går smilende og lykkelige hjem. Og vi vet at vi har gjennomført nok en festival. At vi har levert. Å stå der i mørket og la alt synke inn. Den følelsen er den beste.

Hva ønsker du deg videre for Mela?

– At publikum som kommer fortsatt skal oppleve lyder, lukter, farger, køer og festivalkaos! Og at folk skal føle seg hjemme-hjemme.

«Khalid Salimi hadde en visjon, Nadeem og jeg, sammen med mange andre med varierende kunnskap, skulle sette visjonen ut i livet.»

Publikum nyter maten og utsikten mot fjorden.
Foto: Lars Gartå / Mela

Når Mela forvandler Rådhusplassen

Under Melafestivalen fylles Rådhusplassen av musikk, mat og mennesker fra ulike steder og generasjoner. Her møtes de som har planlagt festivalbesøket på forhånd, og de som tilfeldigvis kommer forbi og lar seg trekke inn.

HAFSA MAQBUL

Rådhusplassen ligger like tilgjengelig fra øst som fra vest, med Rådhusets tårn i ryggen og utsikt mot fjorden og øyene. Det er en av Oslos mest sentrale møteplasser, og et naturlig sted for Melafestivalen.

Noen kommer for en bestemt artist eller aktivitet. Andre oppdager Mela på vei et annet sted. Så treffer lyden av musikk deg. Du kjenner duften av curry, grillet kjøtt og varme krydder fra matbodene. Kanskje stopper du opp og blir værende lenger enn du hadde tenkt.

Tidlig på dagen er det gjerne barnefamilier, turister og tilfeldige forbipasserende på plassen. Små barn sitter på skuldrene til foreldrene eller holder en voksen i hånden mens de prøver å få med seg alt som skjer. Mange trekkes mot MelaFantasi, barneteltet der barna kan delta i kreative aktiviteter, se forestillinger og oppleve musikk og dans på nært hold. Besteforeldre finner en benk, mens andre beveger seg mellom aktivitetene, matbodene og hovedscenen.

Utover dagen kommer flere unge til, og stemningen foran hovedscenen skifter med artistene og musikken. Hiphop, dans og reggae kan trekke ulike deler av publikum, men foran scenen står du aldri bare blant én bestemt gruppe.

På plassen møtes mennesker i ulike aldre, med ulike språk og fra forskjellige miljøer. Enkelte kjenner

«Et planlagt festivalbesøk kan bli en opplevelse du deler med noen du er glad i.»

musikken godt, mens andre hører den for første gang. Noen har fulgt Mela i mange år, mens andre oppdager festivalen denne dagen.

Matbodene er en viktig del av festivalopplevelsen. Ved de mest populære kan køene bli lange. Du studerer menyene, spør de andre i køen hva du bør velge og følger med på maten som blir tilberedt.

Duften av risretter, varme brød og søte desserter ligger over plassen. Mange velger det de kjenner fra før, mens andre prøver noe nytt. Smakene kan være sterke, milde, søte eller krydrede. Med maten i hånden finner du en benk, et bord eller en ledig plass i nærheten.

Det store informasjonsteltet samler organisasjoner og offentlige aktører som informerer om blant annet rettigheter, likestilling og samfunnsspørsmål. Her kan de synliggjøre arbeidet sitt, svare på spørsmål og møte mennesker de ellers ikke alltid når. Politiet har også vært til stede flere år, både for å ivareta sikkerheten og for å møte publikum på en annen måte enn i hverdagen.

Festivalglede hos de yngste. Foto: Mela

De store konsertopplevelsene skjer side om side med de små øyeblikkene: en samtale i matkøen, et barn som danser foran scenen, en forbipasserende som stopper opp og oppdager en ny artist. Et planlagt festivalbesøk kan bli en opplevelse du deler med noen du er glad i.

Gjennom festivaldagene samles mennesker fra mange deler av verden på Rådhusplassen. Familier, venner og fremmede deler musikken, maten og opplevelsene på tvers av alder, kultur og bakgrunn. Slik blir Rådhusplassen en internasjonal møteplass, og festivalen lever opp til navnet sitt: **Mela betyr «å møtes»** på sanskrit.

Dans og festivalglede på Rådhusplassen. Foto: Greta Schehola / Mela

Bollywood Brass Band fyller festivalplassen med blåseinstrumenter og trommer. Foto: Sanish Saseendran / Mela

Mela Klassisk

ANIS AHMED

Det finnes knapt noe land i verden hvor det ikke feires en eller annen festival eller høytid. Tradisjonen med å feire slike høytider er århundregammel på det indiske subkontinentet. Livet til en vanlig mann på subkontinent var aldri lett. For de som måtte tåle stadig politisk, sosial, religiøs og økonomisk undertrykkelse hele året, og som måtte tåle undertrykkelse fra barbarisk inntrengerne og leve et liv i delvis slaveri, var Mela et behagelige frisk pust.

MELA, som er et sanskrit ord, og siden sanskrit regnes som moren til de fleste språkene i det udelte India, kalles en slik høytid Mela på mange språk i India og Pakistan. Det samme ordet har nå nådd Norge sammen med innvandrere og æren for å ha introdusert det for det norske folk går til Khalid Salimi, som grunnla denne festivalen i 2001.

Et viktig innslag på Melafestivalen i Oslo er MelaKlassisk, som byr på indisk klassisk musikk. Når man tenker på indisk klassisk musikk, begynner rytmene til tabla og melodiene til sitar å spille i tankene. Indisk klassisk musikk, som blomstret i århundrer under beskyttelse av templer og musikkelskende maharajaer og sultaner, fortryller nå publikum over hele verden. Under MelaKlassisk holdes konserter med indisk klassisk musikk i det prestisjetunge Nobels Fredssenter i Oslo. Her har sangere og musikere fra India og Pakistan, som regnes som legender i musikkverdenen, begeistret musikkentusiaster de siste 25 årene. Nobels Fredssenter har gjennom MelaKlassisk faktisk skapt et felles kulturrom der øst møter vest på en vakker måte.

En annen populær begivenhet under Melafestivalen er qawwali, som er like populær blant folk i alle aldre. Det er ikke nødvendig å kunne språket for å lytte til qawwali. Tradisjonen med å synge qawwali

Ayaz Nizami Qawwal i konsentrert fremføring.
Foto: Ann Elin Bratset

Rahat Fateh Ali Khan i en konsentrert fremføring. Foto: Ellen Anne Alvin / Mela

er århundregammel på subkontinentet. Qawwaler som Nusrat Fateh Ali Khan og Rahat Fateh Ali Khan har også brukt vestlige instrumenter, noe som gjør den like populær som rock og jazz over hele verden. Under festivalen har qawwali blitt framført både på hovedscenen og på MelaKlassisk.

Denne festivalen, som arrangeres hver august, er nå en fast del av norsk kultur, der fusjonen mellom øst og vest gjenspeiles på en vakker måte. Festivalen har også hatt privilegiet av å ha mange norske politiske og sosiale personligheter som har deltatt i festivalens åpningsseremoni i de siste 25 årene. Kong Harald var selv æresgjest ved en slik anledning. Dette var en bekreftelse på at kongen også anser slike feiringer som en integrert del av norsk kultur og er glad for å delta. Her i Norge er det en glede å se deltakerne av alle farger og etniske bakgrunner nyte festivalen, akkurat som de pleide å gjøre i hjemlandet.

Hva med å lansere en Mela-pris på sølvjubileet til denne festivalen? En pris som gis hvert år til noen som presenterer en ny ide for å gjøre festivalen mer interessant?

Melahuset:

Rom for utprøving og fellesskap

En arena som gjennom året jobber med å løfte frem, bygge opp og gi plass til grupper, aktiviteter og kulturuttrykk som fortsatt ikke får sin naturlige plass i offentligheten. Melahuset i Mariboes gate er både en forlengelse av, og en pådriver for, festivalen på Rådhusplassen.

TONJE FINVOLD LACHER

Den 5. desember 2016 kunne Melahuset endelig åpne dørene i Mariboes gate for publikum. Den gang ble åpningen markert med verdensstjernen Manu Chao som «artist in residence», og som i løpet av husets fem første dager deltok i ulike aktiviteter og samspill med blant annet unge, lokale musikere og slampoeter.

Nå, snart ti år senere, sier åpningsopplegget fortsatt mye om Melas – både festivalens og husets – kjerne og visjon. Om hvordan det store og ekstraordinære formidles med en unik jordnærhet, fordi det ikke er hyllest og beundring, men møtet mellom mennesker, kulturer og kulturuttrykk som er avgjørende, og at møtene skjer uavhengig av om man er der som verdenskjent artist, ungt talent eller helt vanlig besøkende. Samspillet mellom menneskene er det viktigste – og det å møtes som jevnbyrdige.

> «Melahuset skal være et senter for kunst- og kulturuttrykk som er kommet til Norge gjennom innvandring og globalisering.»

Den gjensidige kunnskapsformidlingen

«Melahuset skal være et senter for kunst- og kulturuttrykk som er kommet til Norge gjennom innvandring og globalisering. En menneskeliggjøring av våre oppfatninger av innvandrere og asylsøkere». Det fortalte Khalid Salimi, grunnlegger av Oslo Mela og Melahuset, til Dagsavisen den gang.

Det er nettopp disse jevnbyrdige møtene som gjør at huset er Melahuset, og ikke bare et communityhus og kulturhus. En samlende helårsarena for kulturelt mangfold. En viktig møteplass der ulike kulturuttrykk formidles, utveksles, utvikles og skapes, og som sørger for at nye uttrykk får vokse frem og utvikle seg. På Melahuset mener vi at kunst og kultur er nøkkelen til en større forståelse av hverandre som mennesker, og at det gir oss muligheten til å finne fellesnevnere på tvers av bakgrunn, alder og erfaringer.

Ser man på programmet til Melahuset, finner man ukentlige konserter, samtaler, boklanseringer, stand-up, poesi, klubbkvelder, arrangementer for barnehagebarn og markeringer knyttet til merkedager som 8. mars og 1. mai. Der sistnevnte skjer i samarbeid med Samora Forum. Dette er åpenbart uttrykk som også finnes på andre scener i Oslo. Men akkurat som festivalen, er Melahuset opptatt av å fange opp og formidle kulturuttrykk som har kommet til Norge gjennom migrasjon og innvandring, og som mange scener og institusjoner fremdeles ikke naturlig inkluderer i sine programmer. Dermed innehar både huset og festivalen fortsatt en unik posisjon i den norske kulturoffentligheten.

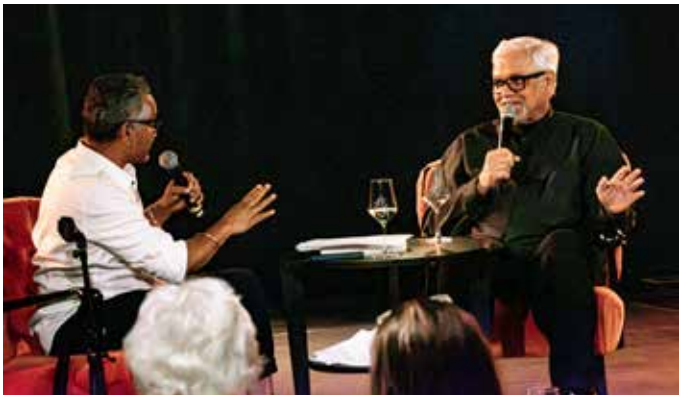
Artisten Sanyu på Melahusets 8. mars-markering. Siden 2017 har Melahuset markert den internasjonale kvinnedagen med å belyse temaer som kvinners rettigheter, undertrykking og interseksjonalitet i et nyansert perspektiv. Foto: Randall Villalobos

Konsertene er dermed med artister som ikke har klippekort på andre konsertsteder i Oslo og Norge. Samtalene og dialogmøtene er med personer eller om temaer som ikke nødvendigvis diskuteres andre steder, og som bidrar til å utvide folks kunnskap og perspektiver. Og det er på Melahuset at mange barnehagebarn får noen av sine første kunstneriske opplevelser, og da gjerne med artister på scenen som de kan kjenne seg igjen i.

For et fungerende fellesskap

I tillegg til å være en programmerende scene, er Melahuset også et hus som gir rom og plass til at ulike grupper, fra community og aktivister til foreninger og organisasjoner, får muligheten til å utvikle seg og gjennomføre arrangementer og aktiviteter på sitt eget språk, med egne tradisjoner og på egne premisser. For oss som jobber på Melahuset, er det utrolig givende å se at så mange flinke folk fyller huset med verksteder, øvinger, møter og publikumsarrangementer, at det bygges sosiale og kulturelle møteplasser og fellesskap som inkluderer, skaper trygge rom og som sørger for at Melahuset er et sted som bidrar til å skape fremtidens kulturarv.

Etter ti år står Melahuset stødig på egne ben, men vi kan heller ikke glemme samspillet og dynamikken med Oslo Mela. For der vi på festivalen må tenke mer strategisk rundt programmering og kuratering, gir den mindre innendørsscenen på Melahuset større spillerom til smalere kulturuttrykk, som igjen kanskje finner sin plass på festivalscenen på et senere tidspunkt. Samtidig skaper de store utendørskonsertene på Rådhusplassen interesse for det som skjer på Melahuset, og på den måten fortsetter huset og festivalen å eksistere i en velfungerende symbiose og et trygt og jevnbyrdig fellesskap.

Den indiske forfatteren Amitav Ghosh i forbindelse med lanseringen av sin nyeste bok Ghost-Eye. Amitav Ghosh var i Norge i forbindelse med overrekkelsen av sitt bidrag til kunstverket Framtidsbiblioteket, og møtte Melahusets Ari Gautier til en samtale om historiefortelling, migrasjon, kulturelle møtepunkter og litteraturens evne til å bygge broer mellom ulike stemmer. Foto: Randall Villalobos

MelaFantasi på Melahuset. «Verdens rikeste mann og kakaotreet» er en nyskrevet barneforestiling som Raymond Sereba skrev på oppdrag for Melahuset. Melahuset er opptatt av å kunne tilby et variert og kvalitativt kulturtilbud for barn, og der det også løftes fram historier fra andre kulturer og tradisjoner. Foto: Randall Villalobos

Oslo Mela 2026:

Et program i bevegelse

På Oslo Mela kan publikum gå rett fra afrikansk tradisjonsmusikk til en lokal hiphop-gruppe før de danser til latinamerikanske rytmer og avslutter kvelden med heftig bhangra.

TONJE FINVOLD LACHER

Punjabi Vikings har allerede blitt et fast innslag på festivalen og imponerer både publikum og artister med sitt fargerike show fullt av energi og danseglede. Foto: Naveed Islam

I fjor fikk F1rstman Rådhusplassen til å koke med sin lekne sjangermiks og energiske opptreden
Foto: Naveed Islam

Hva er et jubileumsprogram? Er det et program som ser bakover og speiler historien, eller fremover for å vise frem det som en gang skal bli historie? Eller skal fokuset ligge på her og nå, men med små nikk til både det som har vært og det som skal komme? Og er det egentlig noen forskjell på et ordinært festivalprogram og et festivaljubileumsprogram?

Årets Oslo Mela-program er kanskje litt av alt. Det er et program som balanserer mellom populære navn, smalere artister og musikalske juveler som ennå ikke har etablert seg for et norsk publikum. Målet er at alle skal kunne finne navn de kjenner fra før, og samtidig utfordres til å oppdage nye sjangre og artister, slik at programmet oppleves både velkjent og overraskende på en og samme tid. Viktig er det uansett at det synliggjør kulturuttrykkene som har kommet til Norge, først og fremst fra Asia, Afrika og Latin-Amerika, og at det samler publikum på tvers av generasjoner, tradisjoner og sjangre.

For på hvilken annen festival kan du oppleve 3–4 generasjoner sammen foran scenen?

«Kunst og kultur vil alltid være i bevegelse, den vil alltid ønske å gi noe og det er også i møte med publikum at den virkelige magien oppstår.»

Hovedscenen: Global og lokal på en og samme tid

Det er Oslo Melas hovedscene som utgjør hjertet av festivalen. Her opptrer store stjerner rutinert foran titusener av publikummere rett etter at noen unge lokale talenter har spilt en av sine første konserter på en stor scene. En fellesnevner som også begynner å bli et kjennetegn for mange av Mela-artistene, er at de lar seg inspirere av sine kunstneriske og kulturelle røtter, og kombinerer dette med nyere impulser og sjangre som hiphop og pop. På den måten bidrar de til å utvikle de musikalske mulighetsrommene; de redefinerer uttrykk for seg selv, men bidrar også til å utvide og fornye sjangrene de representerer. For kunst og kultur vil alltid være i bevegelse, den vil alltid ønske å gi noe og det er også i møte med publikum at den virkelige magien oppstår.

Det er trioen **Áššu** som åpner festivalen sammen med **Rohini Sahajpal, Reshail Mansoor, Hildegunn Øiseth** og **Prabhu Edouard**. Årets åpningskonsert skjer på hovedscenen og legger til rette for et større møte mellom joiken og ulike sørasiatiske

Den colombianske gruppa Systema Solar byr på elektronisk musikk som er tilført en dose hiphop, house og techno, samt lydene og fargene fra den colombiansk-karibiske kysten.

La Dame Blanche har skapt en egen musikalsk nerve ved å perfeksjonere den urbane cubanske hiphopen i samspill med tverrfløyte og afrocubanske rytmer og røtter, og med sanger som graver dypt i den cubanske sjela. Foto: Alejandro Bauducco

musikktradisjoner. Publikum kan dermed oppleve hvordan joiken, i kraft av å være et av våre eldste musikalske uttrykk, resonnerer naturlig med instrumenter, toner og rytmer fra andre deler av kloden, som vestafrikanske toner og rytmer fra Brasil, India og Pakistan.

De store sørasiatiske artistene har alltid hatt en fast plass på programmet og er blant dem som virkelig skaper folkefest på Rådhusplassen. **Miss Pooja**, også kjent som dronningen av bhangra, er et musikalsk ikon som slår alle rekorder og som kan se tilbake på en 20 år lang karriere. I fjor fikk **F1rstman** Rådhusplassen til å koke med sin lekne sjangermiks og energiske opptreden. **The PropheC** kombinerer sin indiske musikkarv med hiphop og pop og treffer blink hos fans av både bollywood og The Weeknd. Popsensasjonen **Asim Azhar** treffer tidsånden med avhengighetsskapende melodier og sin sjelfulle stemme, og det blir garantert stemning når han avslutter Oslo Mela søndag kveld.

Det ikoniske bandet **Freshlyground** spilte en samlende rolle i Sør-Afrikas post-apartheid-år. De er også kjent for sitt samarbeid med Shakira på VM-låta «Waka Waka (This Time for Africa)», og etter noen års pause er de nå tilbake med ny vokalist og både gamle og nye sanger på repertoaret. I 2007 entret Sverre Idriss Joner for første gang Oslo Melas hovedscene med en fusjon av rytmer fra Havanna og eldre norske pop-perler. Siden den gang har **Hovedøen Social Club** bare vokst i popularitet – både i Norge, på Cuba og i Latin-Amerika. Nå returnerer de for første gang til der deres litt usannsynlige salsaeventyr startet. **Sharkiat Fathy Salama** fokuserer på koblingen mellom moderne og tradisjonelle sjangre, og byr på en egenkomponert fusjon av arabisk tradisjonsmusikk, pop og jazz som fremføres med en enestående kjærlighet til og nysgjerrighet på musikkens muligheter.

La Dame Blanche har skapt en egen musikalsk nerve ved å perfeksjonere den urbane cubanske hiphopen i samspill med tverrfløyte og afrocubanske rytmer og røtter, og med sanger som graver dypt i den cubanske sjela. **Systema Solar** er et innovativt musikalsk-visuelt kollektiv fra Colombia, og musikken deres beveger seg i krysningspunktet mellom elektronisk musikk og lydene og fargene fra den colombiansk-karibiske kysten. **Rasha Nahas** har skapt et særegent og sjangerutfordrende musikalsk univers, som fletter sammen tradisjonelle og populære stiler fra hjemlandet Palestina med elementer fra indiemusikken, mens **Nordic Griots** viderefører Cissokho-familiens musikalske arv og fortellertradisjoner, men tilpasset nordiske forhold.

I tillegg til store, folkekjære artister har Oslo Mela i alle år sluppet unge og gjerne lokale talenter til på hovedscenen. 14 år gamle **Aryaan** slapp i fjor sommerhiten «Iskrem på pinne», og tidligere har han opptrådt på MelaKlassisk, men nå er han klar for å gjøre sin debut på hovedscenen. **Punjabi Vikings** har allerede blitt et fast innslag på festivalen, og imponerer både publikum og artister med sitt fargerike show, fullt av energi og danseglede. **Blaksta** er relativt nye på den norske raphimmelen, men har skapt seg et navn gjennom sin kompromissløse energi og melodiøse tyngde. I april gikk **Adama Janlo** til topps i European Blues Challenge, og publikum kan glede seg til hennes særegne uttrykk innen blues, R&B og neosoul, og hennes intense scenenærvær.

MelaKlassisk: Et rom for nye og klassiske konstellasjoner

Formidling av forskjellige uttrykk innenfor klassisk musikk er en viktig del av festivalens program. Den sørasiatiske klassiske musikktradisjonen raga har vært sentral på MelaKlassisk, men i år har festivalen utvidet programmet med både flere tradisjonsuttrykk og poesi. Siden dette er musikk og uttrykk som krever litt mer ro, finner disse konsertene sted på Nobels Fredssenter.

På årets MelaKlassisk-program kan publikum blant annet oppleve tradisjonsmusikk fra Madagaskar i kombinasjon med indiske grooves og elektroniske teksturer med **Seheno**, mens hos gruppa **Trilog**

møtes flamenco, jazz og hindustansk musikk i en spontan og levende samtale.

Trayee Trio byr på harmonisk samspill og kvinnelig samhold, **Rohini Sahajpal, Rupak Kulkarni** og **Niti Ranjan Biswas** hyller essensen i den indiske klassiske musikken, **Reshail Mansoor** og **Imran Khan** inviterer til en leken utforskning av raga-musikken, og det unge sangtalentet **Harshan Balaji** byr på en konsert innen den karnatiske musikktradisjonen.

Poesi spiller også en viktig rolle i mange sør-asiatiske samfunn, og dermed er det også naturlig at det blir en del av Melas klassiske program. På **Mushaira** fremfører syv poeter fra Norge og Tyskland sin poesi, og det blir også lansering av diktantologien Usømmelige kvinner – diktantologi med feministisk poesi der **Astri Ghosh** gjendikter og fremfører poesi skrevet av feminister, dalit-poeter og adivasi-stemmer fra India og Pakistan, og som hun her fremfører med musikk av **Sanskriti Shrestha** og **Tejaswinee Kelkar**.

MelaKlubb: Omgjør Oslo til et globalt dansegulv

MelaKlubb er som en festival i festivalen, og når Rådhusplassen tømmes for publikum på kvelden, fortsetter festen på tre ulike utesteder i Oslo. I år fylles Melahuset, Kobra Bar og Kafé Hærverk opp med DJ-er og band som sørger for at klubbmusikk fra i hovedsak Asia, Afrika og Amerika også får sin rettmessige plass i Oslos uteliv. På Kobra Bar blir det karibiske og afrokaribiske rytmer og tradisjoner, og heftige dansbare rytmer med **DJ Bacalao, Ekobio Guajiro Negro, DJ Songo** og **KhaDj**, mens **Binti Afrika, Selecta Dominic Reuben** og **Austad Sound** fyller stedet med sjelfulle reggaerytmer, energisk musikk og uforglemmelige vibber. På Kafé Hærverk flyttes gatefestkulturen inn på klubbscenen når **Pili Pili Girls** og **DJ Machal** inviterer til heftig dansing, hyperenergiske rytmer og nyoppdagede klubblyder fra det globale sør, mens **Arsenal Mikebe** og **Nora Pagu** sørger for banebrytende rytmer og lyder som beveger seg mellom det analoge og digitale. På Melahuset inntar **1001 Sounds** en av kveldene. Programmet er kuratert av **DJ Daeva**, i samarbeid med Oslo Mela, og her inviteres rapperen **Bahar Atish**, darbuka-spilleren **Simona Abdallah**, sangeren **Kiana** og DJ-ene **Mirza** fra Disco Tehran og **Daeva** til sammen å skape et rytmisk, globalt lydspor.

I april gikk Adama Janlo til topps i European Blues Challenge, og publikum kan glede seg til hennes særegne uttrykk innen blues, R&B og neosoul Foto: Oda Aunan

Dagen etter gjentar Oslo Mela og Secret Lassi suksessen og inviterer til årets store bhangrafest med DJ-ene **Rekha, Balli Beats, Gill** og **Indi**, mens **Dhol Entertainment** sørger for beats og stemning mellom settene.

MelaFantasi: Barnas drømmeverden

For Oslo Mela er det også viktig å bidra til å styrke kulturforståelsen og kulturinteressen hos barn. Programmet er satt sammen med tanke på at flere generasjoner skal samle seg foran hovedscenen, men festivalen har i tillegg en egen scene, MelaFantasi, som retter seg mot barn og barnefamilier. Her programmeres ulike aktiviteter for barn - som konserter, dans, verksteder og aktiviteter som skal være gøyale å oppleve og som forhåpentligvis skaper en interesse for kultur. I år blir det salsa for barn med **Luison y Cuba**, chille reggaerytmer med **Family Reggae Disco**, dukkeverksted med **Varun, Marea Oslo** skal gjøre barna kjent med livet under vann, på **Drivhuset musikkverksted** kan barna spille på rare og høylytte instrumenter og på **Spinn Sirkus** kan man lære seg å gå på line, balansere og sjonglere. Det blir også ansiktsmaling og Barnas malevegg, med miljøvennlig maling.

«MelaKlubb er som en festival i festivalen og når Rådhusplassen tømmes for publikum på kvelden, fortsetter festen på tre ulike utesteder i Oslo.»

Årets festivalprogram balanserer dermed fint mellom det globale og det lokale, her er musikalske ikoner, unge talenter og smale musikere som utfordrer seg selv og sitt publikum. Det er et program som indirekte ser tilbake på Oslo Melas 25 år, men som også viser vei for de neste 25 årene, fordi programmet ikke nødvendigvis feirer seg selv, men heller velger å vise at det er relevant for sin tid.

«...Det skjedde noe på Rådhusplassen i helgen. Hva vet vi egentlig om Pakistan? Helt ærlig nå... Vi har hørt om krigen om Kashmir, om tvangsekteskap, voldelige gjenger, granatangrep og omfattende narkotikatrafikk... Det er vår virkelighet av Pakistan i Oslo... Men det er så mye vi ikke vet. «Hør på meg! Dette er mitt ønske. Jeg vil vise det norske folk hvem vi er!»

... MELA overgikk selv det. ...Selv de som aldri har gått over Grønland kunne ikke unngå å se hva som skjedde.... Gjensidig respekt, forståelse og toleranse er bygget på én ting: kulturforståelse. I helgen ble vi klokere. La oss håpe vi får flere slike festivaler...»

Aftenposten 09.09.2002

OSLO mela 25 år

www.samora.no